

SPRAWOZDANIE
ZE SPRAWDZIANU
PRZEPROWADZONEGO W 2015 ROKU
W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPRAWOZDANIE
ze sprawdzianu przeprowadzonego w 2015 roku
w województwie podlaskim

Łomża 2015

Opracowanie:**Część 1.**

Dorota Plata (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Edyta Warzecha (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Jerzy Borkowicz (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie)
Dorota Palczewska-Groth (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)
dr Monika Szymańska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie)
Joanna Wawrowska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Część 2.

Anna Kusztal (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Anna Łochowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Mariusz Mazurek (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Hanna Putsiato (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Jolanta Szatan (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Anna Badetko-Bereda (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie)

Opieka merytoryczna:

dr Marcin Smolik (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Grażyna Miłkowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Beata Trzcicka (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca:

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Wydziały Badań i Analiz okręgowych komisji egzaminacyjnych

OKE w Łomży**Redaktor prowadzący:**

Elżbieta Prószyńska

Analiza statystyczna:

Krzysztof Najda

Współpraca:

Monika Sydor
Maria Fromelc-Chmielewska
Mariola Matejkowska (język polski)
Małgorzata Murawska (matematyka)
Aleksandra Kodzis (język angielski)

Opieka merytoryczna:

Grażyna Klimuszko

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: ckesekr@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ PIERWSZA	7
1. Opis arkusza standardowego (SP-1-152)	7
2. Dane dotyczące populacji uczniów	7
3. Przebieg sprawdzianu.....	8
4. Podstawowe dane statystyczne.....	9
Język polski	13
Podstawowe dane statystyczne	13
Komentarz.....	17
Matematyka	25
Podstawowe dane statystyczne	25
Komentarz.....	29
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	36
II. CZĘŚĆ DRUGA.....	39
Język angielski	39
1. Opis arkusza standardowego (SA-1-152).....	39
2. Dane dotyczące populacji uczniów	39
3. Przebieg sprawdzianu.....	40
4. Podstawowe dane statystyczne.....	41
Komentarz.....	46
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	53
Język rosyjski	56
1. Opis arkusza standardowego (SR-1-152).....	56
2. Dane dotyczące populacji uczniów	56
3. Przebieg sprawdzianu.....	57
4. Podstawowe dane statystyczne.....	58
Aneks (wyniki krajowe).....	59

I. CZĘŚĆ PIERWSZA

1. Opis arkusza standardowego (SP-1-152)

Arkusz egzaminacyjny w wersji standardowej zawierał 27 zadań, w tym 13 z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwarte) i 14 z matematyki (11 zamkniętych i 3 otwarte). Były to w większości zadania sprawdzające umiejętności złożone, w tym analizowanie i interpretowanie informacji, planowanie i realizowanie rozwiązania. Wśród zadań zamkniętych występowały: zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi, zadania typu prawda-fałsz oraz zadania na dobieranie.

Podstawę zadań zamkniętych i zadania otwartego krótkiej odpowiedzi z języka polskiego stanowił tekst publicystyczny z kontekstem przyrodniczym *Słoń i inne mądrale* Magdaleny Frender-Majewskiej oraz fragment komiksu Michaela Coxa. Zadanie sprawdzające umiejętność tworzenia tekstu polegało na napisaniu opowiadania twórczego.

Z zakresu matematyki dominowały zadania osadzone w kontekście praktycznym. Uzupełniono je rysunkami, tabelami i wykresem. Zadania otwarte wymagały od ucznia samodzielnego sformułowania rozwiązania.

Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 41 punktów, w tym 21 punktów z języka polskiego i 20 punktów z matematyki.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym (SP-1-152)

Liczba uczniów		10 416
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	bez dysleksji rozwojowej	9 090
	z dysleksją rozwojową	1 326
	dziewczęta	5 145
	chłopcy	5 271
	ze szkół na wsi	3 635
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1 966
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 300
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	2 515
	ze szkół publicznych	9 929
	ze szkół niepublicznych	487
	w języku litewskim	30
	w języku ukraińskim	1

Z części pierwszej sprawdzianu zwolniono 234 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu dostosowanym	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	52
	słabowidzący i niewidomi	17
	słabosłyszący i niesłyszący	21
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	133
	Ogółem	223

3. Przebieg sprawdzianu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu sprawdzianu

Termin sprawdzianu			1 kwietnia 2015 r.
Czas trwania sprawdzianu			80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym
			do 120 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym
Liczba szkół			375
Liczba zespołów			17*
Liczba egzaminatorów			421*
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)			45
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu sprawdzianu	0
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu	0
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku	2**
	inne (np. złe samopoczucie)		0
Liczba wglądów ¹ (§ 50)			6

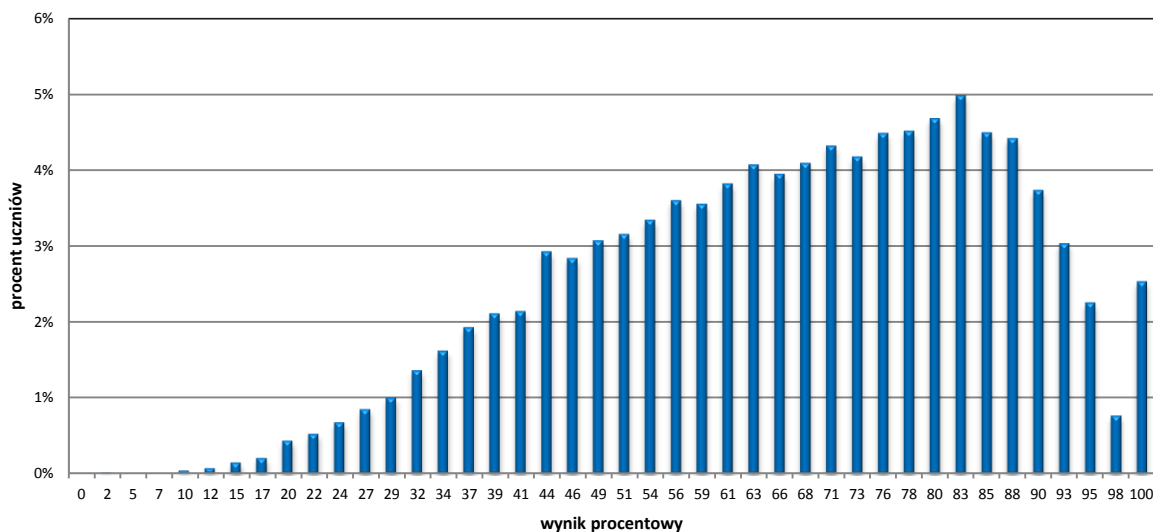
*Liczby podane łącznie dla województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.

**Zamiana przez zespół nadzorujący arkusz SP-1 na SP-4.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów (SP-1-152)

Tabela 4. Wyniki uczniów (SP-1-152) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
10 416	2	100	68	83	67	19

Wyniki uczniów na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów na skali staninowej (SP-1-152)

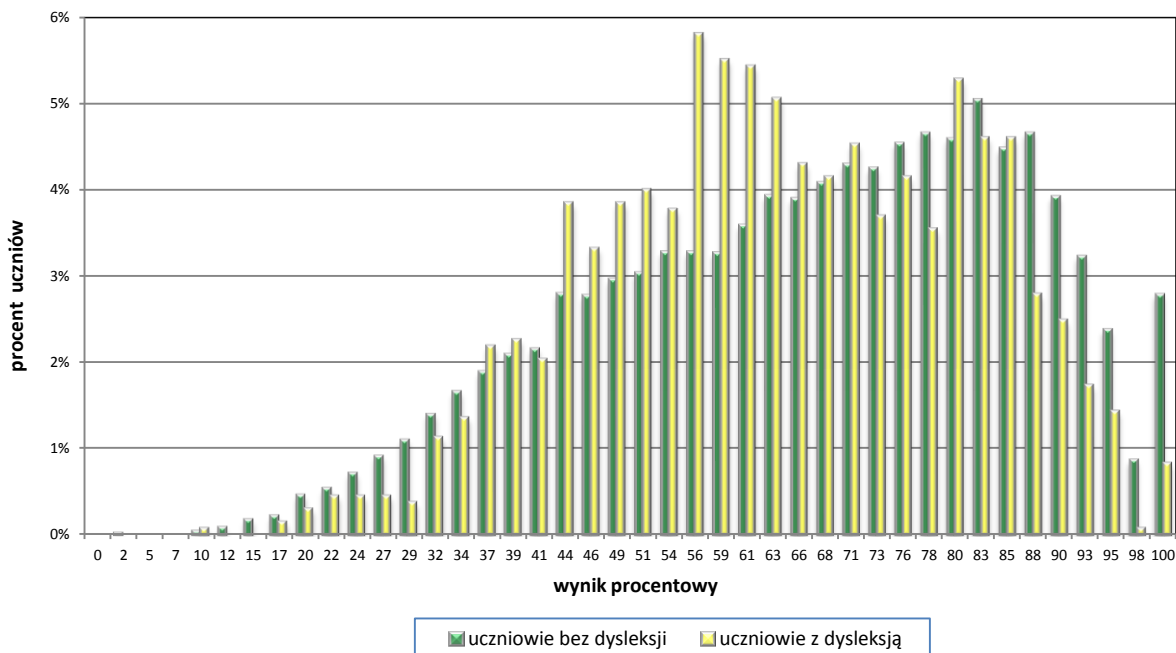
Stanin	Przedział wyników (w %)
1	0–29
2	32–39
3	41–49
4	51–61
5	63–73
6	76–83
7	85–90
8	93–95
9	98–100

Średnie wyniki szkół² na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej (SP-1-152)

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	23–51
2	52–56
3	57–60
4	61–63
5	64–66
6	67–70
7	71–74
8	75–79
9	80–96

Wyniki uczniów bez dysleksji i uczniów z dysleksją rozwojową

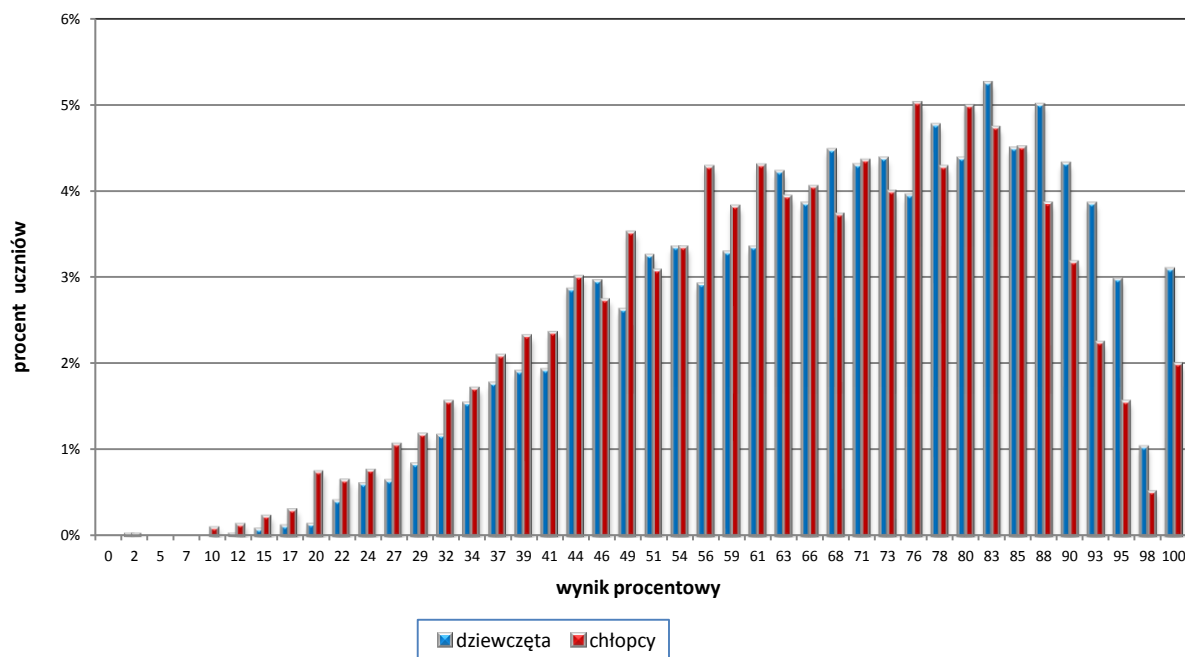
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową (SP-1-152)

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową (SP-1-152) – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	9 090	2	100	68	83	67	20
Uczniowie z dysleksją rozwojową	1 326	10	100	63	56	64	17

² Ilekroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza SP-1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców (SP-1-152)

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców (SP-1-152) – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	5 145	2	100	71	83	68	19
Chłopcy	5 271	2	100	66	76	65	20

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły (SP-1-152) – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	3 635	2	100	66	63	64	20
Miasto do 20 tys. mieszkańców	1 966	2	100	66	80	65	19
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 300	10	100	68	80	67	19
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	2 515	10	100	76	83	71	19

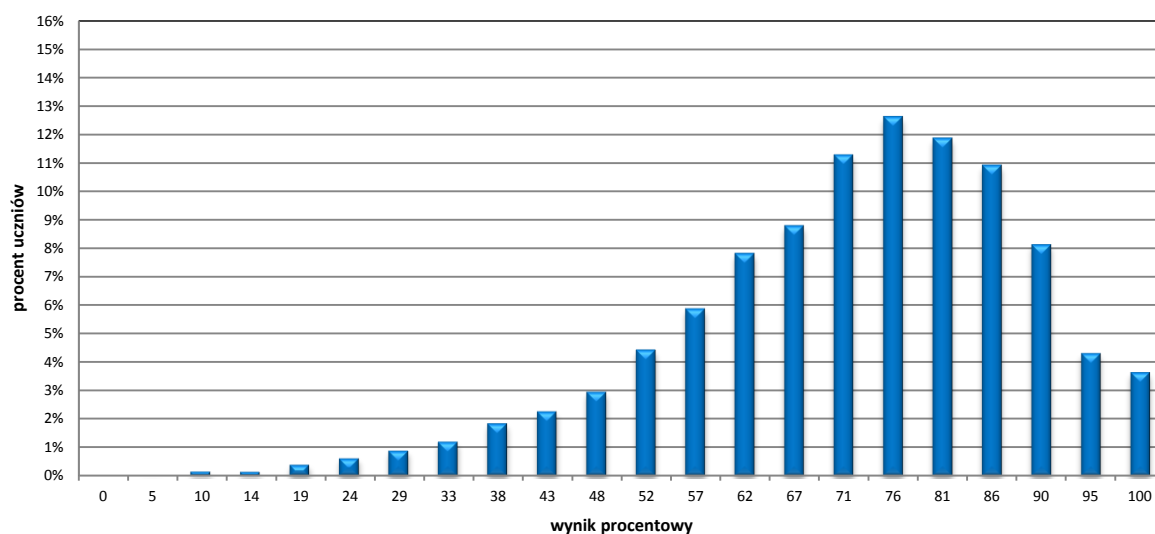
Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych (SP-1-152) – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	9 929	2	100	68	83	66	19
Szkoła niepubliczna	487	10	100	78	83	73	19

Język polski

Podstawowe dane statystyczne

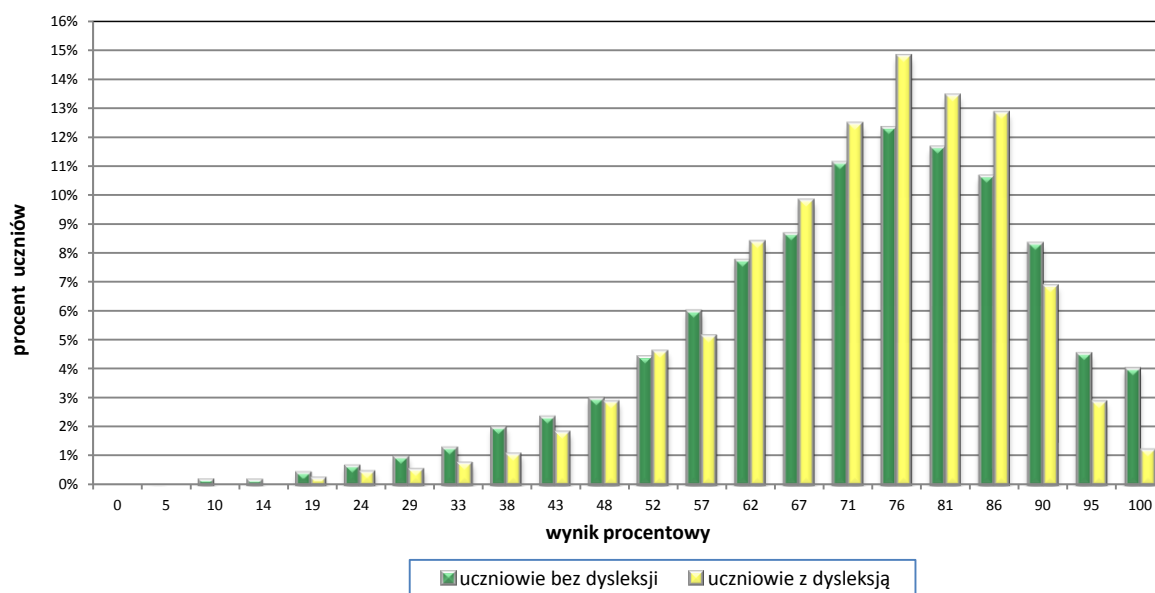

Wykres 4. Rozkład wyników uczniów (SP-1-152) – język polski

Tabela 11. Wyniki uczniów (SP-1-152) – język polski – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
10 416	5	100	76	76	72	17

Wyniki uczniów bez dysleksji i uczniów z dysleksją rozwojową

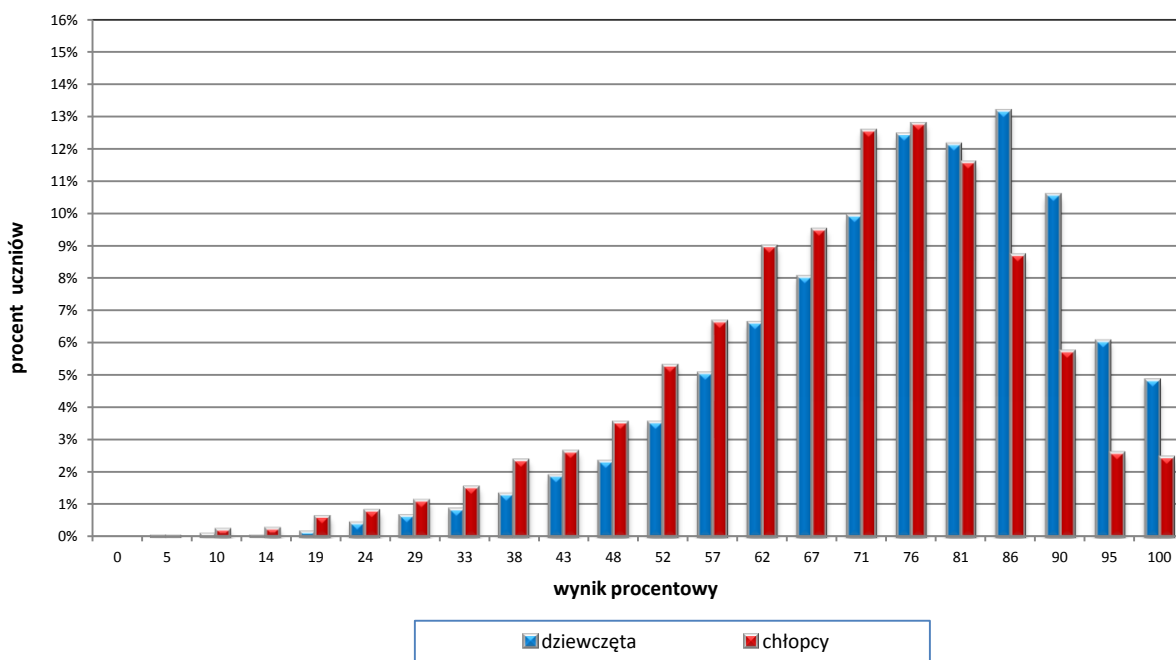

Wykres 5. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową (SP-1-152) – język polski

Tabela 12. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową (SP-1-152) – język polski – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	9 090	5	100	76	76	72	17
Uczniowie z dysleksją rozwojową	1 326	19	100	76	76	72	14

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 6. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców (SP-1-152) – język polski

Tabela 13. Wyniki dziewcząt i chłopców (SP-1-152) – język polski – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	5 145	5	100	76	86	75	16
Chłopcy	5 271	5	100	71	76	69	17

Wyniki uczniów a wielkość miejscowościTabela 14. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły (SP-1-152) – język polski
– parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	3 635	5	100	71	76	69	17
Miasto do 20 tys. mieszkańców	1 966	5	100	71	71	71	17
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 300	10	100	76	76	73	16
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	2 515	10	100	76	76	75	16

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznychTabela 15. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych (SP-1-152) – język polski
– parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	9 929	5	100	76	76	72	17
Szkoła niepubliczna	487	19	100	81	81	76	17

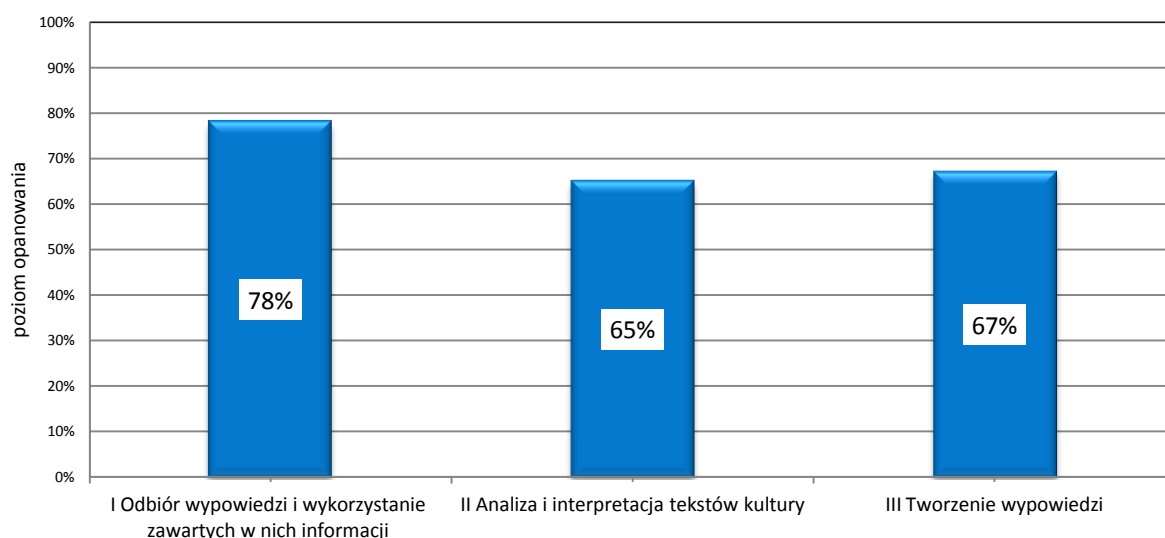
Poziom wykonania zadań

Tabela 16. Poziom wykonania zadań (SP-1-152) – język polski

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
1.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).	92
2.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).	91
3.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych.	81
4.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].	77
5.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 10) dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).	78

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)	
6.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot [...]); 4) rozpoznaje w tekście formy przypadków [...] – rozumie ich funkcje w wypowiedzi.	52	
7.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) określa temat [...] tekstu.	94	
8.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 9) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia.	80	
9.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].	68	
10.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 3) identyfikuje nadawcę [...] wypowiedzi [...].	93	
11.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.	58	
12.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.	62	
13.	III. Tworzenie wypowiedzi.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne teksty na tematy [...] związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; 5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze [...]); 6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity).	74	67
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych [...].	96	
		1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...].	56	
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...].	54	
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknienia).	45	

Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Wykres 7. Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych (SP-1-152) – język polski

Komentarz

Podczas sprawdzianu z zakresu języka polskiego badano zarówno umiejętności proste, np. wyszukiwania w tekście informacji wyrażonych wprost i pośrednio, odróżniania informacji ważnych od drugorzędnych, jak i umiejętności złożone, np. wyciągania wniosków z przesłanek zawartych w tekście, charakteryzowania i oceniania bohaterów czy tworzenia wypowiedzi pisemnej w formie opowiadania.

Umiejętności polonistyczne na tegorocznym sprawdzianie badano zadaniami, które odnosiły się do dwóch tekstów – popularnonaukowego *Słoń i inne mądrale* oraz komiksu. Uczniowie uzyskali odpowiednio: za wykonanie zadań z zakresu *odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji* – 78% punktów możliwych do zdobycia, z zakresu *analizy i interpretacji tekstów kultury* – 65% punktów oraz za zadania z zakresu *tworzenia wypowiedzi* – 67% punktów.

Wśród zadań sprawdzających poziom opanowania umiejętności *odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji* łatwe dla uczniów okazały się zadania (wymienione w kolejności od najłatwiejszego): 7., 10., 1. i 2.

Najliczniejsza grupa szóstoklasistów (94%) zdobyła punkt za poprawny wybór tytułu najtrafniej oddającego treść historyjki obrazkowej, której bohaterami są dwaj malarze starożytnej Grecji (zadanie 7.).

Do znajomości podstawowego pojęcia – narrator – z zakresu teorii literatury odwoływało się zadanie 10. (93% poprawnych odpowiedzi). Uczniowie wskazujący inną odpowiedź niż *Zeuksis wykorzystał swe zdolności i namalował piękne winogrona. (rysunek 4.)* nie odróżniali wypowiedzi narratora od kwestii bohaterów.

Temat tekstu *Słoń i inne mądrale* (zadanie 1.), traktującego przede wszystkim o zachowaniach i cechach słońi ujawniających ich inteligencję, umiało określić 92% piszących.

Zaledwie 1 punkt procentowy mniej – 91% wyniósł wynik osiągnięty za rozwiązanie zadania 2., w którym uczniowie musieli wykazać się umiejętnością wyszukania w tekście informacji podanych wprost i pośrednio, dotyczących przeprowadzonego w zoo eksperymentu z udziałem słońa. Eksperymentem tym potwierdzono, że słoń samodzielnie radził sobie z rozwiązywaniem stawianych przed nim problemów. Uczniowie, którzy wybierali odpowiedź *rozpoznawać innych przedstawicieli*

stada, prawdopodobnie nie odczytywali polecenia ze zrozumieniem i sięgali po informacje do nieodpowiedniego fragmentu tekstu.

Dla licznej grupy szóstoklasistów nieco trudniejsze okazały się umiejętności świadomego, krytycznego odbioru informacji – odróżnienia informacji ważnych od drugorzędnych (zadanie 3., poziom wykonania 81%) czy wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście – jak w zadaniu 4. (poziom wykonania 77%).

Zadanie 4. sprawdzało umiejętność złożoną – wnioskowania na podstawie przesłanek z tekstu popularnonaukowego. Około 15% piszących uznało, że przytoczenie w tekście wypowiedzi dyrektora ogrodu zoologicznego pełni inną funkcję niż poszerzanie wiedzy czytelników o zachowaniach słoń.

W obrębie tego samego wymagania ogólnego zadaniem 5. badano umiejętność dostrzegania relacji między częściami składowymi wypowiedzi – tytułem, wstępem i ostatnim akapitem tekstu. Piszący w tym zadaniu dwukrotnie wybierali odpowiedź: najpierw wskazywali jedną z dwóch podanych części składowych tekstu, następnie jedno z dwóch uzasadnień.

Jednym z dwóch trudniejszych zadań zamkniętych na tegorocznym sprawdzianie było zadanie 9., w którym szóstoklasiści oceniali prawdziwość podanych zdań. Oba z nich powinny zostać ocenione jako prawdziwe, tymczasem 17% uczniów stwierdziło, iż fałszywe jest zdanie 1. *Zeuxsis docenił talent Parrazjosa, a Parrazjos docenił zdolności Zeuksisa*, a 12% – że nieprawdą jest, jakoby w starożytnej Grecji ceniono realistyczne dzieła sztuki. Prawidłowej odpowiedzi udzielili ci szóstoklasiści, którzy dostrzegli, że obaj malarze podziwiali kunszt swojego rywala (uczniowie umieli więc wykorzystać informacje zawarte na ilustracjach 4. i 9.), a także wysnuli właściwy wniosek z całej historyjki.

Zadanie 6. – najtrudniejsze spośród polonistycznych – wymagało od szóstoklasistów rozpoznania funkcji składniowej wyrazu *słoń* w wypowiedzeniu *Słoń sięgnął trąbą po owoc* (zadanie 6.1. – poziom wykonania 76%) oraz rozpoznania formy przypadka rzeczownika *owoc* występującego w tym samym zdaniu (zadanie 6.2. – poziom wykonania 28%). Podczas gdy 72% uczniów kończących szkołę podstawową poprawnie wskazało podmiot w zdaniu, to nieco więcej niż jedna czwarta potrafiła zadać pytanie o rzeczownik *owoc*: *sięgnął po kogo? co?* i określić, że temu wyrazowi nadano formę biernika. Szóstoklasiści wybierający niepoprawną odpowiedź *mianownik* prawdopodobnie kierowali się jedynie budową wyrazu (identyczną w obu przypadkach gramatycznych), w oderwaniu od jego funkcji w wypowiedzi.

Do analizy i interpretacji tekstów kultury odnosiły się dwa zadania zamknięte i jedno otwarte (krótkiej odpowiedzi). Za umiejętności z tego zakresu szóstoklasiści uzyskali średnio 65% punktów. Z zadań zamkniętych zdecydowanie łatwiejsze okazało się dla piszących zadanie 8. (poziom wykonania – 80%). Uczniowie musieli tu trafnie wskazać analogię w reakcjach ptaka i Zeuksisa na widok dzieł malarskich rywalizujących ze sobą twórców: obaj „odbiorcy” sztuki ulegli złudzeniu, co zostało potwierdzone ich specyficznym zachowaniem.

Rozwiązując zadanie 11., uczniowie powinni wywnioskować, o jakich odczuciach bohatera świadczą wypowiedziane przez niego słowa. Poprawnej odpowiedzi udzieliło w tym zadaniu 58% piszących. Uczniowie, którzy błędnie odczytali intencję wypowiedzi Zeuksisa, najczęściej sądzili, że na widok kotary na ścianie zareagował on oburzeniem.

W zadaniu 12. piszący mogli zdobyć dwa punkty za trafne charakteryzowanie i ocenianie bohaterów. Szóstoklasiści w miarę dobrze poradzi sobie z tym zadaniem. Redagowali zwięzłą wypowiedź, wyjaśniając, dlaczego jeden z malarzy uznał drugiego za lepszego twórcę. Maksymalną liczbę dwóch punktów zdobyło około 40% uczniów. Uczniowie ci zawarli w swoich wypowiedziach dwa elementy: wyjaśniali, że Zeuxsis dał się zwieść malarskiej iluzji, oraz stwierdzali, że dzieło Parrazjosa naśladowało rzeczywistość. Poniżej zamieszczono przykłady (od 1. do 2.) w pełni poprawnych rozwiązań.

Przykład 1.

Zeuksis... uznał... Parrazjosa... za... lepszego... malarza... od... siebie...
 ponieważ... dał... się... nabrać... że... zastona... namalowana... na... ścianie...
 była... prawdziwa. Był... bardzo... zdziwiony... realizmem... obrazu, przy...
 którym... jego... dzieło... wudawoło... się... błache...

Dzieło dodatkowo przywołane przez autora wypowiedzi, nazwane przez niego błahym, to obraz Zeuksisa przedstawiający winogrona (za prawdziwe uznał je tylko ptak).

Przykład 2.

Zeuksis uznał Parrazjosa za lepszego malarza, gdyż...
 myślał, że schował on swój obraz z kotką. Okazało...
 się, że Parrazjos namalował na ścianie bardzo...
 realistyczną kotkę, i Zeuksis zaczął drapać ścianę...
 z myślą, że sięgnie zastony.

Uczeń ma świadomość, jak ważna była reakcja Zeuksisa na doskonałe dzieło Parrazjosa – świadczyła o kunszcie jego twórcy.

Jeżeli w swoim uzasadnieniu piszący uwzględnił tylko jeden z dwóch wymaganych elementów: zwrócił uwagę jedynie na to, że Zeuksis dał się zwieść malarskiej iluzji, lub tylko na to, że dzieło Parrazjosa naśladowało rzeczywistość, wówczas za rozwiązanie zadania uzyskiwał jeden punkt. Taką liczbę punktów zdobyła liczna grupa piszących – 42% tegorocznych szóstoklasistów.

Przykład 3. obrazuje sytuację, gdy uczeń koncentruje się na walorach malowidła Parrazjosa (mówi o jego realistyczności), natomiast pomija odbiór tego dzieła przez Zeuksisa (fakt, że malarz uznał dzieło konkurenta za prawdziwy przedmiot).

Przykład 3.

Zeuksis uznał Parrazjosa za lepszego...
 malarza od siebie, ponieważ w starożytnej...
 Grecji ceniono dzieła wiernie oddające...
 rzeczywistość, a takim obrazem...
 był malunek Parrazjosa.

Autor kolejnego przykładowego 4. rozwiązania skupia uwagę na reakcji Zeuksisa (malarz ulega iluzji), pomija natomiast w swojej wypowiedzi informację o tym, jak wiernie obraz Parrazjosa oddawał rzeczywistość.

Przykład 4.

Zeuksis uznał Parrazjosa za lepszego malarza od siebie, ponieważ...
 Zeuksis myślał, że Parrazjos ukrył swój obraz z kotką, a ta...
 kotka była namalowana w tajemnicy przez Parrazjosa.

Trzecie wymaganie ogólne z podstawy programowej kształcenia ogólnego przedmiotu język polski było reprezentowane w arkuszu przez jedno zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi – 13.: *Napisz opowiadanie zatytułowane „Tajemnicze pudełko”*. Za jego pełną realizację piszący mogli otrzymać 7 punktów. Średni poziom wykonania wynosi 67% dla całego zadania, które dla szóstoklasistów okazało się umiarkowanie trudne.

Zadanie to sprawdzało następujące umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- tworzenie spójnego tekstu na tematy związane z otaczającą rzeczywistością,
- formułowanie wypowiedzi pisemnej w odpowiedniej formie gatunkowej,
- świadome posługiwanie się różnymi formami językowymi,
- przestrzeganie norm poprawności językowej,
- pisanie poprawne pod względem ortograficznym,
- poprawne używanie znaków interpunkcyjnych,
- operowanie słownictwem z określonych kręgów tematycznych.

Za napisanie pracy na temat, zależnie od stopnia realizacji tematu, szóstoklasiści mogli uzyskać od zera do trzech punktów. Otrzymali średnio 74% punktów możliwych do zdobycia. Okazało się, że zgodnie z wymaganiami podstawy programowej dla I poziomu edukacyjnego, forma opowiadania jest im dobrze znana, utrwalona w trakcie edukacji polonistycznej. W opowiadaniach, których treść oceniono na 3 punkty, uczniowie prezentowali bogaty świat przedstawiony, z rozbudowaną akcją, uporządkowanymi logicznie wydarzeniami, określonymi, wyrazistymi bohaterami. Dodatkowym walorem tych wypowiedzi było opisywanie przeżyć bohaterów (emocje dominujące to zaciekawienie, zachwyt, fascynacja tajemniczością), czasem także prezentowanie tła zdarzeń.

Przykład 1.

.....
 To był zwykły, marcowy poranek. Dzieci
 z ~~na~~ klasy Ani, zebrały się już przed
 salą lekcyjną, oczekując na dzwonek.
 Kiedy sygnał do rozpoczęcia zajęć wreszcie
 przebrzmiał, nauczycielka przyrody otworzyła
 klasę, dzieci wbiegły do środka. I stanęły
 jak wryte. Na biurku leżało pudełko.
 Zwykłe - czarne, kwadratowe, nierzym nie
 zdradzało, co może być w środku
 Natychmiast wywołało zainteresowanie ~~całej~~ całej klasy.
 Nauczycielka tylko się uśmiechnęła i spokojnie
 zaczęła prowadzić lekcję o mikroskopach.
 Straszna nuda. Chyba nikt jej nie słuchał.
 Pod koniec lekcji pani znówu powstała przed
 tajemniczy uśmiech i poklepała do skrzynki.
 - Teraz sprawdzimy, kto uważał na lekcji -
 powiedziała. Zaraz każdy się spiesił, rozpaczliwie
 chciał coś sobie przypomnieć.
 Pani otworzyła skrzynkę - a tam nie było!
 Od czasu tej nauki klasa Ani zawsze
 jest wzorowa, słucha słów nauczycieli. Wam też
 tak radzę!

Kluczowe dla realizacji tematu *pudełko* przybierało w opowiadaniach różnorodne postacie; oprócz tekturowych lub drewnianych pudełek były to np. metalowe skrzyneczki, stare kufry, drogocenne szkatułki, bogato zdobione kasetki. Najczęściej bohaterowie natrafiali na nie w swoich domach albo osób bliskich (dziadków, wujostwa), w trudniej dostępnych pomieszczeniach – jak strych, czasem w otoczeniu domu – w ogrodzie, pobliskim lesie. Wydarzenia rozgrywały się nie tylko w świecie wzorowanym na rzeczywistości, ale także we śnie lub fantazji bohaterów. Uczniowie chętnie nadawali pudełkom niezwykle, magiczne właściwości pozwalające postaciom z opowiadań spełniać marzenia i rozwiązywać ich problemy. Tajemniczość była przypisywana podarunkom, pamiątkom po przodkach, dokumentom z dawnych dziejów rodzinnych. Pudełka z taką zawartością miały, oprócz materialnej, sentymentalną wartość, wysoko cenioną przez autorów opowiadań. Z uczniowskich rozwiązań wynika, że temat wypracowania pozwalał na swobodę twórczą, uwolnienie wyobraźni, z czego autorzy prac bardzo chętnie korzystali.

Przykład 2.

Tajemnicze pudełko

Był zimny, deszczowy wieczór. Kasia siedziała w fotelu i czytała ulubioną książkę.

Gdy skończyła, postanowiła się poszukać innej powieści na starym. Wstała niechętnie, przeszła przez wązki korytarz i weszła po schodach na górę. Zatrzymała się dopiero przed starymi, drewnianymi drzwiami. Poczuła zimno, które było od pomieszczenia, do którego miała wejść i przez chwilę ^{chciała} wrócić, ale postanowiła otworzyć.

Panował półmrok. Dźwięczny dotknęła do szafy na książki i zaczęła przeglądać tytuły. Większość tytułów opowiadała o ogrodnictwie lub abuwystyce, gdyż mama Kasi zajmowała się projektowaniem ogardów.

- Przecież coś ciekawego musi tu być... - szeptała do siebie, przebiegając palcami po zakurzonych grzbietach książek.

Na ostatnim miejscu, w trzecim przedziale stała stara, bardzo zniszczona książka. Dwujęzykowa wyjęła ją i przeczytała tytuł: - Tajemnicze pudełko... - uśmiechnęła się sama do siebie. - To jest coś dla mnie!

Została na dół i ponownie usiadła w fotelu.

Zagłębiła się w kolejny, magiczny świat, pełen dziwnych stworzeń i postaci. Zapomniała o rzeczywistości i rozpoczęła nową przygodę razem z książką pod tytułem „Tajemnicze pudełko”.

Cenną umiejętnością uwzględnianą przy ocenie opowiadań było ich urozmaicenie, np. poprzez opis tła zdarzeń, umiejętne budowanie nastroju, przedstawianie przeżyć bohaterów, szczegółowy opis przedmiotu czy funkcjonalne wprowadzenie dialogu. Krótki dialog wprowadzony w poniższej wypowiedzi został zreżymowany w ciąg wydarzeń, a jednocześnie posłużył do zaprezentowania odczuć bohaterów, tym samym – do ich scharakteryzowania.

Przykład 3.

..... Ela oraz Piotr wyjechali razem do swojego dziadka na wieś. Nie cieszyło ich to bardzo, bo nigdy nie lubili przebywać na świeżym powietrzu. Woleli siedzieć w domu i grać na swoich iPadach.

..... Ela siedziała przed oknem w małym domku dziadka, próbując znaleźć Wi-Fi.

- Ech, dziadku, u ciebie nawet internetu nie ma! - Wzameta Ola.

- No właśnie, nie mogę grać w minecrafta! - Dodał Piotr.

- Dostępnego! Oddajcie mi swoje iPady, już! - Krzyknął dziadek i zabrali dzieciom sprzęty.

..... Rozczekstwo było zbawstwem. Co oni niby mieli bez tego robić? Z powodu nudy postanowili pójść do piwnicy dziadka.

..... Szukali czegoś do zabawy, gdy nagle ich oczom ukazało się małe pudetko. Piotr próbował je otworzyć, ale nie udało mu się. W końcu pewit nim ościane, Pudetko otworzyło się, a z niego wyleciały... zabawki! Dzieci po noc pieruny, zabawki całkiem. Piotr natychmiast zaczął bawić się klockami, a Ela chwyciła za lalkę. To było dla nich coś niesamowitego.

..... Pierwe paręty spędzili bawiąc się od, ale z innymi „klockami”.

W pracach uczniów oceniano również konsekwencję w posługiwaniu się stylem dostosowanym do formy wypowiedzi. Zaledwie 4% piszących nie zdobyło punktu za umiejętność doboru stosownych środków słownikowo-stylistycznych; pozostali potrafili snuć swoją opowieść językiem adekwatnym do przyjętej konwencji, a jeśli wplatali dialog do narracji – to umiejętnie. W dialogach pozwalali mówić swoim postaciom ich własnym, zindywidualizowanym językiem. Wśród cech stosowanego przez tych uczniów dobrego, komunikatywnego stylu warto wymienić te najważniejsze: jasność (rozumiałość) i dynamiczność.

Najczęściej stwierdzane przez egzaminatorów niedoskonałości formalne tegorocznych wypowiedzi to zaburzenie proporcji między rozbudowanym wstępem i lapidarnie ujętym trzonem opowiadania oraz ubóstwo fabuły.

„Pod lupą” – język i zapis

Temat zaproponowany szóstoklasistom w tym roku nie narzucał szczególnych rygorów ich wypowiedziom. Forma opowiadania pozwoliła uczniom na posługiwanie się słownictwem z dobrze znanego im zakresu, przede wszystkim z codziennego życia. Ze zredagowaniem opowiadania w pełni poprawnego pod względem językowym lub zawierającego nie więcej niż 4 błędy poradziło sobie 56% szóstoklasistów. Pozostała grupa piszących pięciokrotnie lub częściej nie zachowała norm językowych. Uczniowie ci w niedostatecznym stopniu opanowali umiejętności tworzenia różnych form gramatycznych odmiennych części mowy, stosowania wyrazów bliskoznacznych, posługiwania się związkami frazeologicznymi, budowania poprawnych językowo zdań, w tym – właściwego wyznaczania ich granicy.

Najczęściej pojawiające się nadużycia norm to stosowanie wyrazów w niewłaściwej formie gramatycznej oraz powtórzenia wyrazów lub konstrukcji składniowych wynikające z ubóstwa słownictwa czynnego uczniów. Ten niedostatek rzutował m.in. na poprawność frazeologii i składni wypowiedzi.

Poniżej przedstawiono przykłady popełnionych przez uczniów błędów rażących, których częstą konsekwencją było zakłócenie komunikatywnej funkcji języka:

- niepoprawna forma gramatyczna wyrazów, np. *wziełem, podeszłem, lubiał*;
- użycie słów w niewłaściwym znaczeniu lub niepoprawne połączenia wyrazów, np. *jedno z otaczających drzew, na zapelnionej kwiatami polanie, wybrali się na pływaniu*;
- zmiana formy związku frazeologicznego, np. *wpadł w wielką radość, cudy się przydarzają*;
- rażące powtórzenia słów, nadużywanie zaimków, kolokwializmy, np. *opowiem wam opowieść, kształt był w kształcie kwadratu*;
w tym błędy w budowie zdań takie jak
- niezgodność formy wyrazu określającego z określanym, np. *uczennice napisali; rodzice powiedziały; Dzieci poszły po narzędzia, wrócili i wzięli się do roboty*;
- niecelowe powtarzanie struktur składniowych w obrębie zdania, np. *Było tak brudno jak było rok temu. W pewnym domu mieszkała pewna staruszka*;
- nieumiejętność wyznaczania granicy zdania, np. *Obok mnie zmaterializowali się wszyscy moi ulubieni bohaterowie książek przywitałem się i cofnęło mnie w czasie gdy następnego dnia sprawdziłem czy jest tam ten strych nie było go*.

Nie wszystkim uczniom znana jest zasada stosowności doboru środków językowo-stylistycznych do przyjętej formy wypowiedzi. Część szóstoklasistów zbyt chętnie stosuje kolokwializmy (*wkurzyła się, facet, ciuchy, walnął*), niwecząc w ten sposób efekt literackości opowiadania. Wynika to prawdopodobnie z tego, że uczniowie nie odróżniają formy mówionej od pisanej oraz z nawyków związanych z codzienną obsługą ogólnodostępnych komunikatorów, utrudniających doskonalenie praktyki pisarskiej.

Trudności sprawiło uczniom także przestrzeganie zasad poprawności ortograficznej w zapisie opowiadania. Punkt w za to kryterium otrzymało 54% zdających, których pisownia była bezbłędna lub którzy popełnili najwyżej dwa błędy. Pozostali uczniowie naruszyli zasady ortograficzne w swoich wypowiedziach co najmniej trzykrotnie.

Najwięcej błędów u piszących odnotowano w zakresie oznaczania miękkości głosek (*dżadka, jężora*), pisowni wyrazów z i, j (*swojich, jaskinii*), pisowni wyrazów przyimkowych i przyimków złożonych (*popołudniu, po prostu*), pisowni wyrazów wielką literą (*grecy, indie, bieszczady*), także nieuzasadnione stosowanie wielkiej litery (*27 Stycznia, Mecz, na Matematyce*), pisowni „nie” z przymiotnikami w stopniu równym (*nie zwykle, nie wesoły*) oraz z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami (*niewiedziały, nieschował, niebyło, nieuwierzyli, nie mówić*), pisowni wyrazów z głoskami ą, ę oraz połączeniami głosek em, en, om, on (*nacisnołem, przyciągnęło, brzęknęło*), pisowni wyrazów z u, ó (*pódelko, w biórku, zaoważyłem, połodnie, znowu*), pisowni wyrazów z rz, ż (*otwożył, uwieże, na lerzakach*), pisowni wyrazów z ch, h (*howała, otuhy, bez wachania*).

Nadal liczna grupa uczniów kończących szkołę podstawową niedostatecznie zna zasady interpunkcyjne – 45% zdających zdobyło w tym roku punkt za poprawne przestankowanie. W całej

wypowiedzi popełnili oni najwyżej trzy błędy w stosowaniu podstawowych znaków: przecinka, kropki, znaku zapytania, wykrzyknika, dwukropka, pauzy, cudzysłowu i nawiasu. Najczęściej powtarzające się w pracach uczniów uchybienia interpunkcyjne polegały na braku kropki na końcu zdania oznajmującego, znaku zapytania zamykającego zdanie pytające, dwukropka przed przytoczeniem cudzych i własnych wypowiedzi lub przed wyliczeniem szczegółów poprzedzonych określeniem ogólnym, cudzysłowu w przytaczanych wypowiedziach, myślników w zapisie dialogu, przecinka między wyrazami użytymi w ramach wyliczenia, między powtórzonymi elementami oraz przecinka oddzielającego zdania składowe w zdaniu złożonym, np.:

Kiedy szłyśmy w oddali zobaczyłam dwa jasnoczerwone punkty.;

Filip powiedział że jeśli oni się boją to on otworzy skrzynkę. Gdy to zrobił ujrzał kawałek papieru na którym było napisane „skarb”.

Wstałem włożyłem pudełko do plecaka i wyszedłem z domu.

Było jej smutno bo nie miała pojęcia gdzie jest.

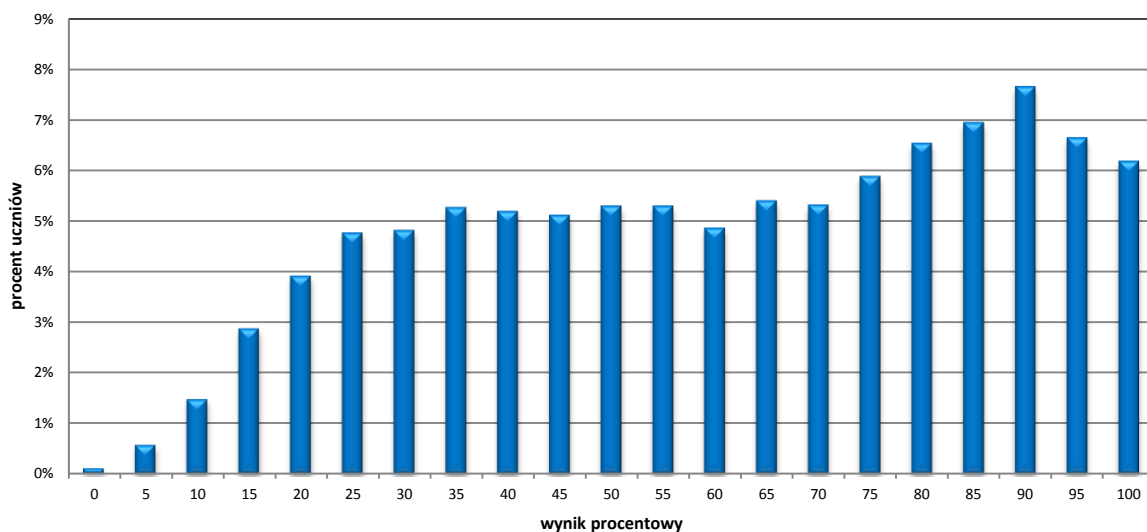
Uczniowie nie oddzielają przecinkami zdań składowych w zdaniu złożonym – nie tylko połączonych bezspójnikowo, ale nawet z doskonale znanymi uczniom spójnikami: *ale, bo, dlatego, gdy, kiedy, który, ponieważ, więc, że, żeby*. Ten typ błędu interpunkcyjnego występował w opowiadaniach zdecydowanie najczęściej.

Wnioski i rekomendacje

- Najtrudniejsze dla szóstoklasistów było funkcjonalne wykorzystanie wiedzy z zakresu świadomości językowej (odmiana rzeczownika przez przypadki). Zadania dotyczące tych zagadnień mogą się pojawiać na każdym sprawdzianie; wynika to z wymagań ujętych w podstawie programowej przedmiotu język polski dla pierwszego i drugiego etapu edukacyjnego, obowiązującej uczniów kończących szkołę podstawową. Umiejętność ta wymaga utrwalania poprzez odpowiednie ćwiczenia, np. polegające na rozpoznawaniu przypadków danych wyrazów w kontekście zdań, w których te wyrazy występują.
- Odbiór tekstów kultury ze świadomością ich specyfiki, odczytywanie sensu utworu – to dla szóstoklasistów umiejętności umiarkowanie trudne, które należy doskonalić. Uczniowie wymagają systematycznego kształcenia umiejętności wyszukiwania informacji w tekstach różnego typu, analizowania ich i wnioskowania na tej podstawie.
- Ze sformułowaniem uzasadnienia na podstawie przesłania, które niósł komiks, uczniowie poradzili sobie w zadowalającym stopniu, jak na wysoki poziom trudności – konieczność charakteryzowania i oceny bohaterów historyjki obrazkowej. Warto w czasie zajęć utrwalać percepcję czytelną uczniów na innych tekstach niż literackie, np. opisywać obrazy czy analizować afisze teatralne.
- Należy kształtować wrażliwość uczniów szkoły podstawowej na zagadnienia poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej. Proponujemy nauczycielom, aby czasami w pracach uczniów tylko podkreślali błędy, które uczeń miałby samodzielnie poprawić. Warto również położyć większy nacisk na kwestię stosowności doboru środków językowo-stylistycznych do przyjętej formy wypowiedzi.

Matematyka

Podstawowe dane statystyczne

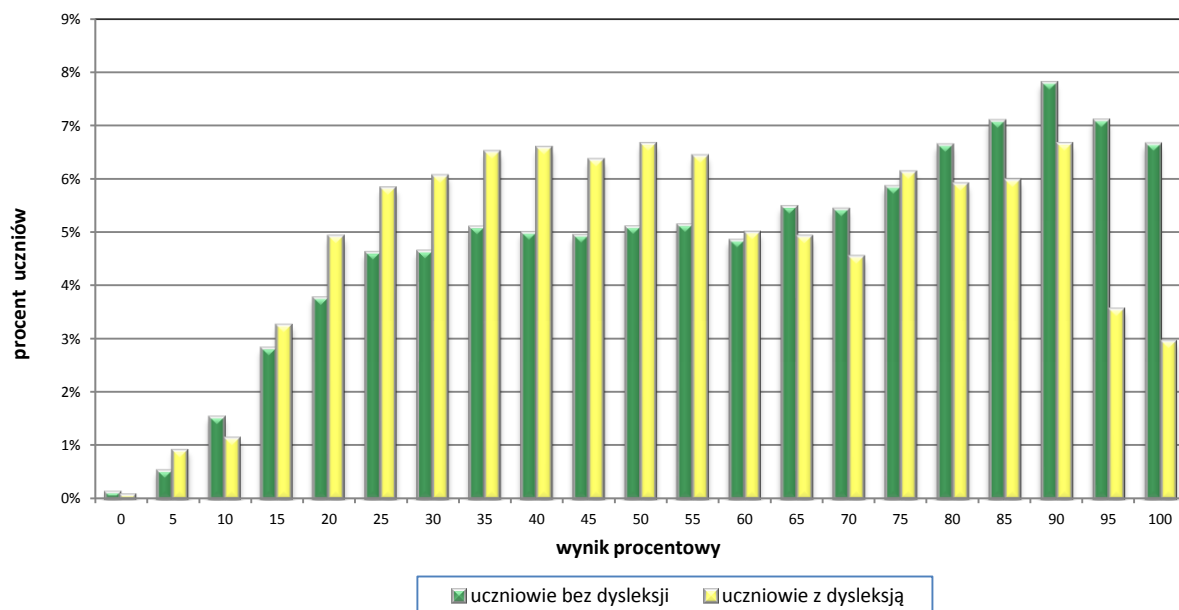

Wykres 8. Rozkład wyników uczniów (SP-1-152) – matematyka

Tabela 17. Wyniki uczniów (SP-1-152) – matematyka – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
10 416	0	100	65	90	61	26

Wyniki uczniów bez dysleksji i uczniów z dysleksją rozwojową

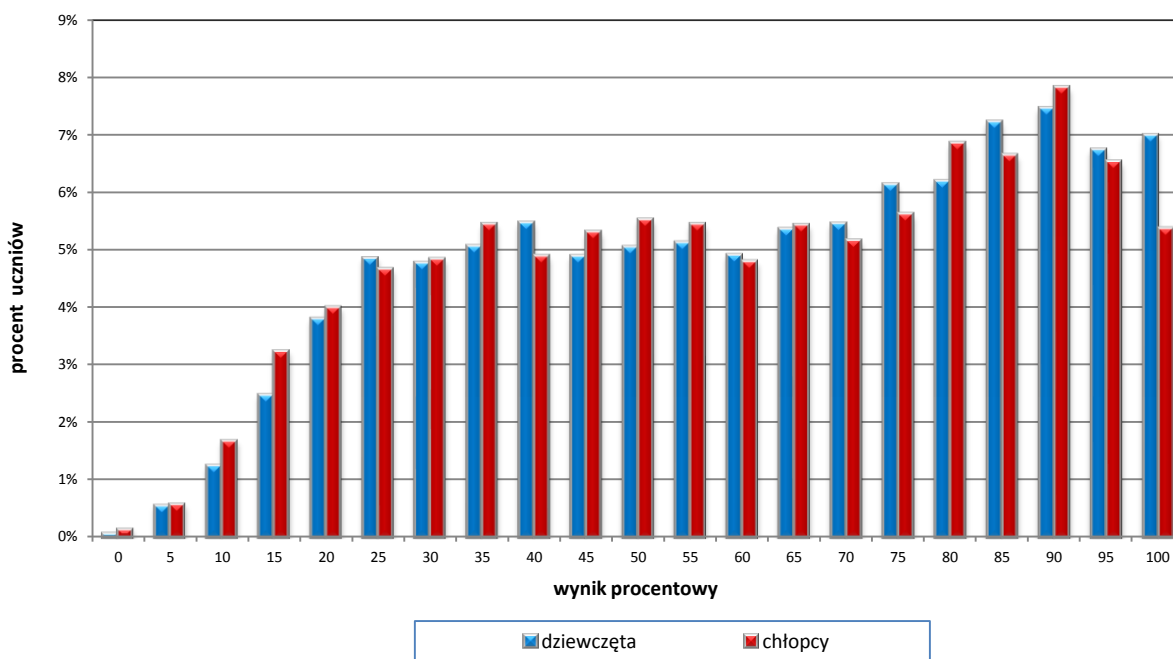

Wykres 9. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową (SP-1-152) – matematyka

Tabela 18. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową (SP-1-152) – matematyka – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	9 090	0	100	65	90	62	26
Uczniowie z dysleksją rozwojową	1 326	0	100	55	50	55	25

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 10. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców (SP-1-152) – matematyka

Tabela 19. Wyniki dziewcząt i chłopców (SP-1-152) – matematyka – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	5 145	0	100	65	90	62	26
Chłopcy	5 271	0	100	60	90	60	26

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 20. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły (SP-1-152) – matematyka – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	3 635	0	100	60	90	58	26
Miasto do 20 tys. mieszkańców	1 966	0	100	60	40	58	26
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 300	0	100	60	90	60	26
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	2 515	0	100	70	100	67	25

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 21. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych (SP-1-152) – matematyka – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	9 929	0	100	60	90	60	26
Szkoła niepubliczna	487	0	100	75	100	70	25

Poziom wykonania zadań

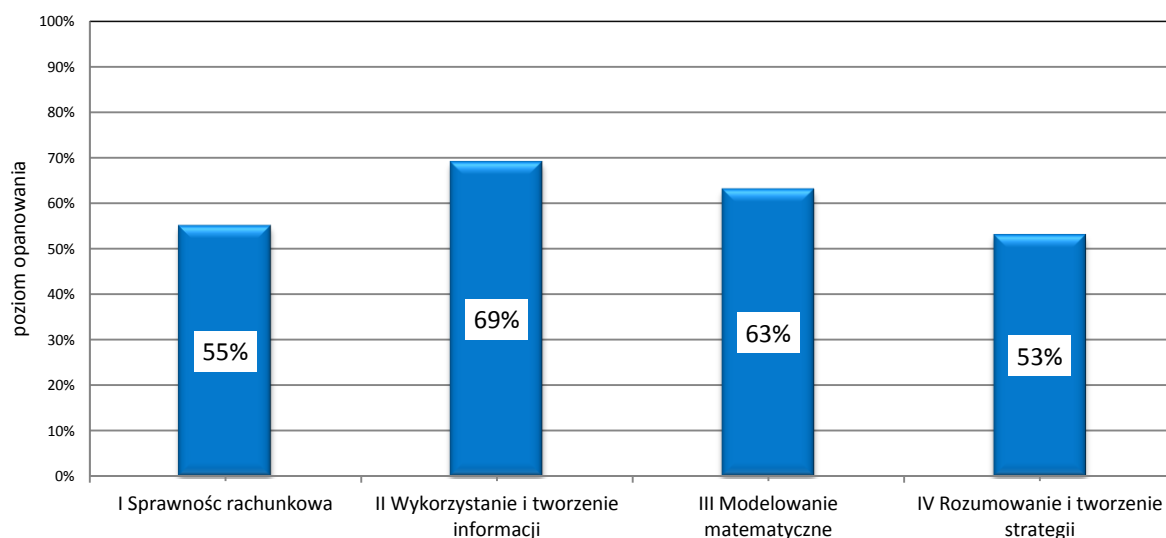
Tabela 22. Poziom wykonania zadań (SP-1-152) – matematyka

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
14.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	1. Liczby naturalne w dziesiętkowym układzie pozycyjnym. Uczeń: 5) liczby w zakresie do 30 zapisane w systemie rzymskim przedstawia w systemie dziesiętkowym, a zapisane w systemie dziesiętkowym przedstawia w systemie rzymskim. 2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 1) dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe [...]; liczbę jednocyfrową dodaje do dowolnej liczby naturalnej i odejmuje od dowolnej liczby naturalnej.	74
15.	I. Sprawność rachunkowa.	5. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń: 8) wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych, poprawnych strategii [...].	36
16.	I. Sprawność rachunkowa.	2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 10) oblicza kwadraty i sześciany liczb naturalnych; 11) stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań.	75

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
17.	I. Sprawność rachunkowa.	3. Liczby całkowite. Uczeń: 5) wykonuje proste rachunki pamięciowe na liczbach całkowitych.	55
18.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	4. Ułamki zwykłe i dziesiętne. Uczeń: 1) opisuje część danej całości za pomocą ułamka.	82
19.	IV. Rozumowanie i tworzenie strategii.	14. Zadania tekstowe. Uczeń: 5) do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody.	67
20.	III. Modelowanie matematyczne.	5. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń: 5) oblicza ułamek danej liczby naturalnej. 12. Obliczenia praktyczne. Uczeń: 3) wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach [...].	72
21.	III. Modelowanie matematyczne.	12. Obliczenia praktyczne. Uczeń: 2) w przypadkach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza procent danej wielkości w stopniu trudności typu 50%, 10%, 20%. 2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 2) [...] odejmuje liczby naturalne wielocyfrowe [...].	69
22.	IV. Rozumowanie i tworzenie strategii.	2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 6) porównuje różnicowo i ilorazowo liczby naturalne. 11. Obliczenia w geometrii. Uczeń: 2) oblicza pola: kwadratu, prostokąta [...] przedstawionych na rysunku [...]. 14. Zadania tekstowe. Uczeń: 3) dostrzega zależności między podanymi informacjami.	58
23.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	7. Proste i odcinki. Uczeń: 2) rozpoznaje odcinki i proste prostopadłe i równoległe; 5) wie, że aby znaleźć odległość punktu od prostej, należy znaleźć długość odpowiedniego odcinka prostopadłego.	71
24.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	11. Obliczenia w geometrii. Uczeń: 4) oblicza objętość i pole powierzchni prostopadłościanu przy danych długościach krawędzi.	64
25.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 1) dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe [...]; liczbę jednocyfrową dodaje do dowolnej liczby naturalnej [...]. 13. Elementy statystyki opisowej. Uczeń: 2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach, diagramach i na wykresach. 14. Zadania tekstowe. Uczeń: 1) czyta ze zrozumieniem prosty tekst zawierający informacje liczbowe.	63

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
26.	III. Modelowanie matematyczne.	12. Obliczenia praktyczne. Uczeń: 8) oblicza rzeczywistą długość odcinka, gdy dana jest jego długość w skali [...]; 6) zamienia i prawidłowo stosuje jednostki długości [...].	58
27.	IV. Rozumowanie i tworzenie strategii.	14. Zadania tekstowe. Uczeń: 4) dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania; 5) do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody. 11. Obliczenia w geometrii. Uczeń: 4) oblicza objętość [...] prostopadłościanu przy danych długościach krawędzi; 5) stosuje jednostki objętości i pojemności: litr, mililitr, dm^3 , m^3 , cm^3 , mm^3 .	48

Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Wykres 11. Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych (SP-1-152) – matematyka

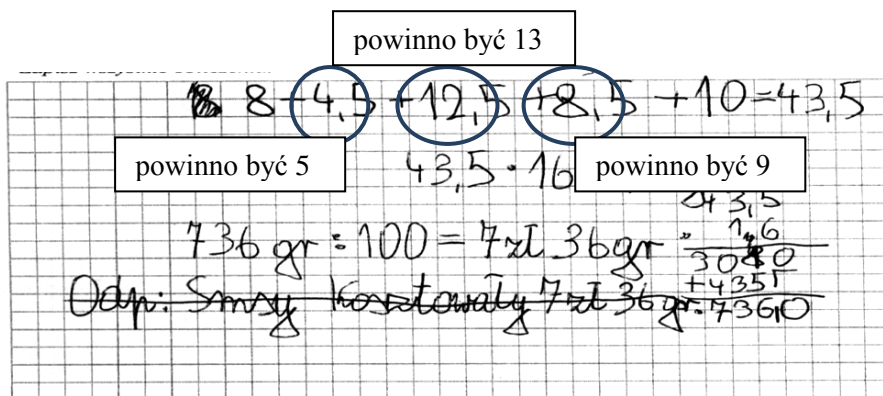
Komentarz

Zadania matematyczne na tegorocznym sprawdzianie badały wszystkie wymagania ogólne podstawy programowej z matematyki. *Sprawność rachunkowa* szóstoklasistów była sprawdzana trzema zadaniami zamkniętymi różnych typów. Wśród zadań, które badały *wykorzystanie i tworzenie informacji*, były trzy zamknięte (wszystkie wyboru wielokrotnego) oraz jedno zadanie otwarte krótkiej odpowiedzi. Z tymi zadaniami zdający poradzili sobie najlepiej. Poziom ich wykonania wyniósł 69%. Wśród zadań, które sprawdzały *modelowanie matematyczne*, wystąpiły dwa zadania zamknięte oraz jedno otwarte krótkiej odpowiedzi. *Rozumowanie i tworzenie strategii* badane było w arkuszu trzema zadaniami zamkniętymi (jedno zadanie wyboru wielokrotnego i dwa zadania prawda-fałsz) oraz zadaniem otwartym rozszerzonej odpowiedzi.

Treść kilku zadań matematycznych została uzupełniona rysunkami pomocniczymi (zadania: 18., 22., 23., 24., 26., i 27.) oraz diagramem (zadanie 25.). Z analizy rozwiązań wynika, że uczniowie dobrze radzili sobie z odczytywaniem informacji przedstawionych w postaci rysunków. Na szczególną uwagę w tej grupie zasługuje zadanie 18. – najłatwiejsze spośród zadań matematycznych (poziom wykonania 82%). Aby je rozwiązać, zdający musieli określić, z ilu kwadratów składa się dana figura i jaką część tej figury zacieniowano.

Większą trudność sprawiło odczytywanie wartości z diagramu przedstawionego w treści zadania 25. (poziom wykonania 63%). Problemem było właściwe zinterpretowanie wysokości tych słupków diagramu, które odpowiadały nieparzystej liczbie wysłanych SMS-ów. Zdarzało się, że w takich przypadkach uczniowie odczytywali niecałkowite liczby wysłanych SMS-ów, np. we wtorek Wojtek wysłał 4,5 SMS-a. Ten sposób interpretacji ilustruje przykład 1.

Przykład 1.

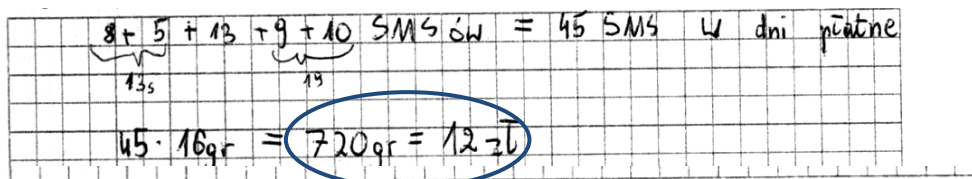

Odpowiedź: Smsy kosztowały 7 zł 36 gr.

Rozwiązując zadanie 25., uczniowie musieli wykazać się także umiejętnością właściwego stosowania przedstawionego w zadaniu cennika oraz zamiany jednostek (grosze na złote). Poniższe przykłady ilustrują typowe błędy, które dotyczyły tych dwóch aspektów rozwiązania.

Przykład 2. obrazuje sytuację, w której uczeń właściwie wykorzystuje cennik, ale niepoprawnie zamienia jednostki, przyjmując, że 1 złoty jest równoważnością kwoty 60 groszy. Ten rodzaj błędu popełniła znaczna liczba uczniów, przenosząc taki przelicznik z zamiany godziny na minuty lub minuty na sekundy.

Przykład 2.

Odpowiedź: Wojtko SMS-y kosztowały 12 zł.

Przykład 3. pokazuje błędne stosowanie zasad obliczania opłaty za wysyłane SMS-y – część zdających nie uwzględniła wszystkich informacji podanych w treści zadania (w soboty i niedziele SMS-y wysyłane są za darmo).

Przykład 3.

$8 + 5 + 13 + 9 + 10 + 15 + 3 = 63 - \text{smsy}$
 $63 \cdot 0,16 \text{ zł} = 10,08 \text{ zł}$
 Odpowiedź: SMS-y wysłane przez Wojtka w tym tygodniu kosztowały 10,08 zł.

Strona 12 z 15 SP-1

Większość zadań matematycznych sprawdzianu osadzona była w kontekście praktycznym. Poziom ich wykonania był bardzo zróżnicowany i wynosił od 48% do 82%. Trzy z nich (20., 21., i 26.) odnosiły się do umiejętności szczegółowych ujętych w podstawie programowej jako *obliczenia praktyczne* oraz do wymagania ogólnego *modelowanie matematyczne*. Uczniowie dobrze poradzili sobie z rozwiązaniem zadania 20. (poziom wykonania 72%), w którym musieli wykonywać obliczenia dotyczące między innymi czasu. Trochę gorzej rozwiązali zadanie 21. (poziom wykonania 69%), w którym należało obliczyć 20% danej kwoty. Zadanie 26. okazało się najtrudniejsze spośród zadań badających umiejętność *modelowania matematycznego* (poziom wykonania 58%). Uczniowie musieli ustalić w nim rzeczywistą długość odcinka, gdy dana była jego długość na mapie o podanej skali. Typowe błędy popełniane przez uczniów w rozwiązaniu zadania 26. to nieprawidłowe wykorzystanie skali, błędy rachunkowe oraz błędy w przeliczaniu jednostek. Pokazują to cztery kolejne przykłady.

Przykład 4.

$2,2 + 9 + 48 = 9\text{m}$
 $150\,000 : 9 =$
 powinno być $9 \cdot 150\,000$

$$\begin{array}{r} 76\,666 \\ -150\,000 \\ \hline 9 \\ -18 \\ \hline 54 \\ -54 \\ \hline 60 \\ -54 \\ \hline 60 \\ -54 \\ \hline 6 \end{array} : 9$$

Odpowiedź:

Strona 12 z 15 SP-1

Uczniowie często nie potrafili poprawnie wykonać działań z zastosowaniem ułamka dziesiętnego i liczby naturalnej: mnożenia (Przykład 5.) oraz dodawania (Przykład 6.).

Przykład 5.

Handwritten student work on grid paper. On the left, a subtraction problem is shown: $22 - 150000 = 770$. The result 770 is circled in blue. Below it, another subtraction problem is shown: $22 - 150000 = 420000$. The result 420000 is circled in blue. A box points to the first result with the text "powinno być 330 000". A box points to the second result with the text "powinno być 420 000". At the bottom, the sum $42 + 6 + 33 = 81$ km is written. On the right, there are two multiplication problems. The first is $3300000 \text{ cm} = 33000 \text{ m} = 33 \text{ km}$. The second is $600000 \text{ cm} = 6 \text{ km}$. Below these, a calculation $4200000 \text{ cm} = 42 \text{ km}$ is written.

Przykład 6.

Handwritten student work on grid paper. A vertical addition problem is shown: $2.8 + 2.2 = 5.4$. The result 5.4 is circled in blue. A box points to the decimal part of the result with the text "4 wpisane w miejscu części dziesiętnych". Another box points to the result with the text "powinno być 9,0".

Szóstoklasiści popełniali też błędy w zamianie jednostek długości (Przykład 7.).

Przykład 7.

Handwritten student work on grid paper. At the top, a formula $u + 2,2 + 2,2 = 0$ is written. Below it, a calculation $9 \cdot 150000 = 1350000 \text{ cm} = 1350 \text{ m} = 1,35 \text{ km}$ is shown. The result 1350 m is circled in blue. A box points to the result with the text "powinno być 13 500 m". Below the calculation, a small multiplication problem $9 \cdot 15 = 135$ is shown. To the right, a note says "tyle ma tras" with an arrow pointing to the result.

W arkuszu występowała grupa zadań (15., 16., 17., 22., i 23.), które nie były osadzone w kontekście praktycznym. Poziom wykonania tych zadań był bardzo zróżnicowany.

Trzy spośród nich (15., 16., i 17.) badały umiejętności związane z działaniami na liczbach naturalnych, całkowitych i na ułamkach dziesiętnych. Zadania te odnosiły się do *sprawności rachunkowej*. Najłatwiejsze okazało się zadanie 16., które badało umiejętność obliczania kwadratów i sześcianów liczb naturalnych przy zastosowaniu reguł dotyczących kolejności wykonywania działań (poziom wykonania 75%). Dużą trudność zdającym sprawiło zadanie 15., w którym musieli wykazać się znajomością zasad mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych bez konieczności wykonywania tych działań. Wystarczyło, by uczeń zauważył, że odpowiednia zmiana położenia przecinków w danych liczbach nie skutkuje zmianą wartości wyrażeń. W sytuacji, gdy uczeń nie zastosował takiego sposobu rozwiązania, mógł wykazać się umiejętnością stosowania algorytmów mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych. Było to najtrudniejsze zadanie w całym arkuszu. Jego poziom wykonania wyniósł 36%.

Dwa pozostałe zadania (22. i 23.) badały umiejętności związane z geometrią płaską. Zdający bardzo dobrze poradzi sobie z rozwiązaniem zadania 23. (poziom wykonania 71%), w którym mieli rozpoznać na rysunku odcinek będący wysokością danego trójkąta. Było to zadanie, które nie wymagało wykonywania obliczeń. Znacznie trudniejsze okazało się zadanie 22. (poziom wykonania 58%). Należało ono do grupy zadań w zakresie *rozumowania i tworzenia strategii*. Rozwiązanie tego zadania wykraczało poza rozpoznawanie obiektów na rysunku i wymagało od szóstoklasistów wykazania się umiejętnościami porównywania różnicowego i ilorazowego liczb naturalnych, obliczania pól kwadratów i prostokątów oraz dostrzegania zależności między informacjami zamieszczonymi na rysunku pomocniczym oraz w treści zadania.

Zadania 24., 19. i 27. należały także do umiarkowanie trudnych (poziomy wykonania od 48% do 67%).

Rozwiązanie zadania 19. (poziom wykonania 67%) osadzonego w kontekście praktycznym wymagało umiejętności mnożenia i dzielenia liczb naturalnych w celu obliczenia wielkości proporcjonalnych. Zadania 24. (poziom wykonania 64%) i 27. (poziom wykonania 48%) badały umiejętność obliczania objętości prostopadłościanu. Uczniowie lepiej poradzi sobie z rozwiązaniem pierwszego z nich, w którym zamieszczono rysunki sześcianu i prostopadłościanu z zaznaczonymi na nich sześcianami jednostkowymi. Uczeń mógł wykorzystać te rysunki do obliczenia objętości bez korzystania ze wzorów. Natomiast rozwiązanie zadania 27. wymagało znajomości wzoru na objętość prostopadłościanu.

Najwięcej niepowodzeń przy rozwiązywaniu zadania 27. spowodowanych było stosowaniem niewłaściwej metody obliczania pojemności skrzynki, której rysunek z opisanymi długościami odpowiednich krawędzi zamieszczono w zadaniu. Wielu uczniów zamiast objętości wyznaczało pole powierzchni całkowitej lub częściowej prostopadłościanu (Przykład 8.), inni wyznaczali sumę długości jego krawędzi.

Przykład 8.

$$2 \cdot 1,5 \cdot 11 + 2 \cdot 11 \cdot 4 + 1,5 \cdot 11 = 33 + 88 + 16,5 = 137,5 \text{ dm}^2$$

$$137,5 \text{ dm}^2 \cdot 4 = 550 \text{ dm}^2$$

$$550 : 200 = 2,75 \approx 3$$

Przykład 9. ilustruje jedną z błędnych metod wyznaczania najmniejszej liczby worków z ziemią potrzebną do wypełnienia 4 skrzynek.

Przykład 9.

$$11 \cdot 1,5 \cdot 2 = 33 \text{ dm}^3$$

$$33 - 20 = 13$$

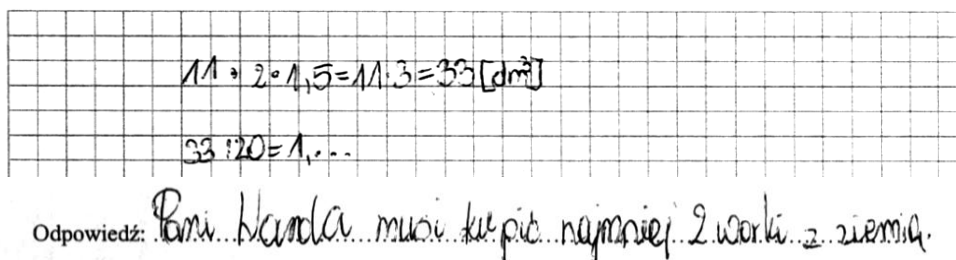
$$13 + 20 = 33$$

$$40 - 33 = 7$$

Odpowiedź: Pani Wanda musi kupić 8 worków ziemi.

Niemalą grupę stanowili uczniowie, którzy przeoczyli podaną w zadaniu informację o liczbie skrzynek i wszystkie swoje rachunki wykonywali, uwzględniając tylko jedną skrzynkę (Przykład 10.).

Przykład 10.

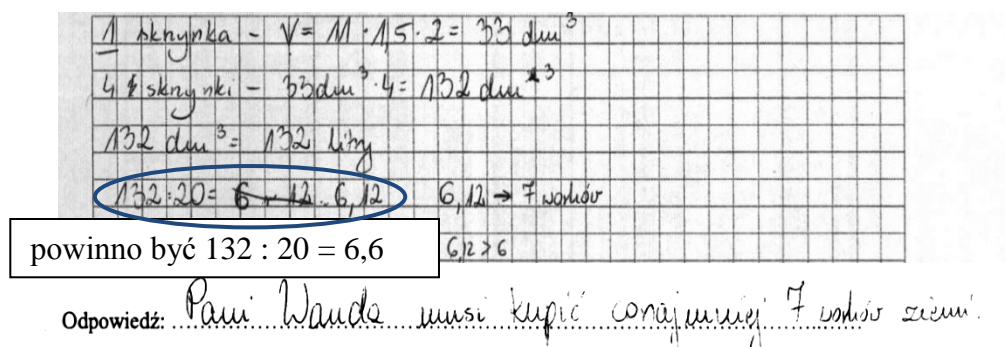
$$11 \cdot 2 \cdot 1,5 = 33 \text{ [dm}^3\text{]}$$

$$33 : 20 = 1,65$$

Odpowiedź: Pani Wanda musi kupić najmniej 2 worki ziemi.

Wielu zdających stosowało poprawne metody obliczania liczby worków z ziemią potrzebną do wypełnienia skrzynek. Często jednak w takich rozwiązaniach pojawiały się błędy rachunkowe, które nie zawsze miały wpływ na końcowy wniosek (Przykład 11.).

Przykład 11.

$$1 \text{ skrzynka} - V = 11 \cdot 1,5 \cdot 2 = 33 \text{ dm}^3$$

$$4 \text{ skrzynek} - 33 \text{ dm}^3 \cdot 4 = 132 \text{ dm}^3$$

$$132 \text{ dm}^3 = 132 \text{ litry}$$

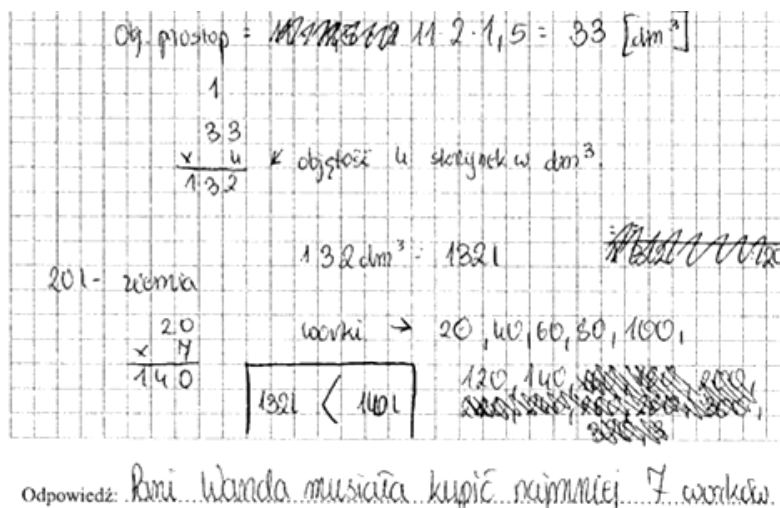
$$132 : 20 = 6,6 \rightarrow 7 \text{ worków}$$

powinno być $132 : 20 = 6,6$ $6,6 > 6$

Odpowiedź: Pani Wanda musi kupić co najmniej 7 worków ziemi.

Inni uczniowie szacowali liczbę worków metodą prób i błędów (Przykład 12.).

Przykład 12.

Og. prostok. = ~~11 * 2 * 1,5~~ $11 \cdot 2 \cdot 1,5 = 33 \text{ [dm}^3\text{]}$

$$\begin{array}{r} 1 \\ 33 \\ \times 4 \\ \hline 132 \end{array}$$

* objętość 4 skrzynek w dm^3 .

20l - ziemia

$$\begin{array}{r} 20 \\ \times 4 \\ \hline 140 \end{array}$$

worki \rightarrow 20, 40, 60, 80, 100,

$132 \text{ dm}^3 = 1321$

$1320 < 1400$

Odpowiedź: Pani Wanda musi kupić najmniej 7 worków.

Jeszcze inni stosowali sposób polegający na rozdzielaniu ziemi pozostałej w poszczególnych workach (Przykład 13.).

Przykład 13.

Handwritten student work on grid paper:

$a = 11 \text{ dm}$
 $b = 1,5 \text{ dm}$
 $h = 2 \text{ dm}$
 $V = ?$
 $P_p = ?$

$P_p = 11 \cdot 1,5 = 16,5 \text{ dm}^2$
 $V = P_p \cdot h$
 $V = 16,5 \cdot 2 \text{ dm} = 33 \text{ dm}^3$

1 skrzyńka \rightarrow 4 worki + 13 l. z 2 w.
 4 skrzyńki \rightarrow 4 worki + 52 l. = 4 worki + 3 worki
 = 7 worków ziemi

Vertical calculations on the right side of the grid:

$$\begin{array}{r} 41 \\ 1,5 \\ \hline 35 \\ 1,5 \\ \hline 36,5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 16,5 \\ 2 \\ \hline 33 \end{array}$$

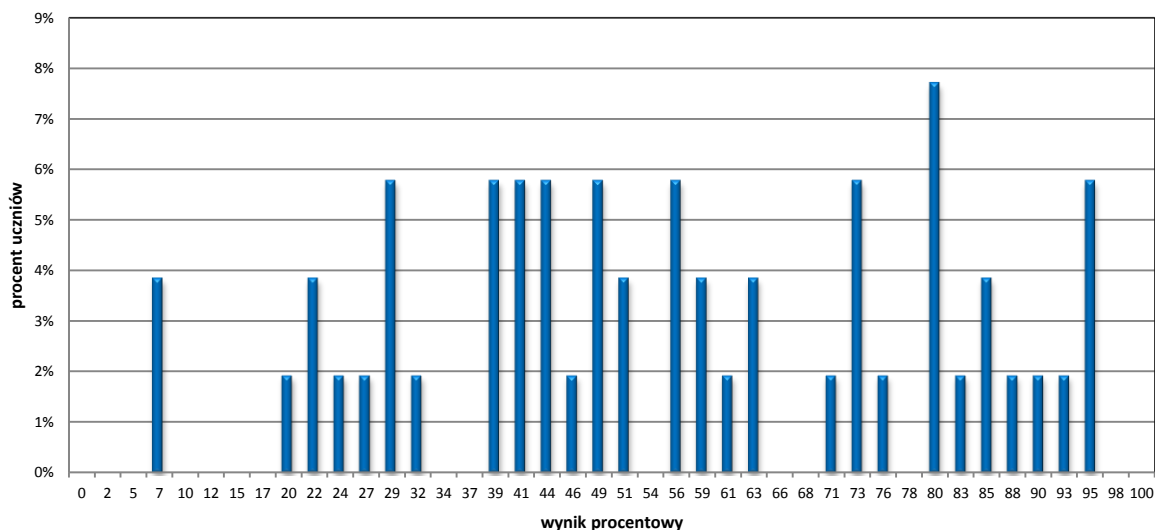
Wnioski i rekomendacje

- Uczniowie dobrze radzili sobie z wykonywaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach zwykłych oraz z rozpoznawaniem odcinka będącego wysokością trójkąta.
- Zdający mieli kłopot z wykonywaniem działań na ułamkach dziesiętnych. Istotne więc wydaje się zwiększenie liczby ćwiczeń utrwalających prawidłowe stosowanie algorytmów działań na ułamkach dziesiętnych. Ważne jest, aby uczniowie dobrze rozumieli reguły dotyczące „przesuwania przecinka” w liczbach dziesiętnych przy ich mnożeniu lub dzieleniu.
- Szóstoklasistom trudność sprawiało obliczanie objętości prostopadłościanu, szczególnie w przypadku, gdy konieczne było posłużenie się odpowiednim wzorem. Mylili również objętość bryły z polem powierzchni. Dobrze byłoby w procesie nauczania uwzględnić większą liczbę ćwiczeń kształtujących pojęcia objętości i pola powierzchni, np. przez budowanie brył z podanych elementów, rozklejanie modeli brył i „rozkładanie” ich na płaszczyźnie.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (SP-2-152), został przygotowany na podstawie arkusza SP-1-152. Zgodnie z zaleceniami specjalistów dostosowano w nim instrukcję dla ucznia i polecenia do zadań. Dodatkowo przy każdym zadaniu zamkniętym umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi. Zgodnie z potrzebami uczniów opracowano też układ graficzny arkusza: przy każdym zadaniu podano informację o tekście, do którego zadanie się odnosi, zwiększono interlinię, zastosowano pionowy układ odpowiedzi.

Wykres 12. Rozkład wyników uczniów (SP-2-152)

Tabela 24. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (SP-2-152) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
52	7	95	54	80	56	24

Wyniki uczniów słabowidzących

Arkusze dla uczniów słabowidzących (SP-4-152, SP-5-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: SP-4-152 – Arial 16 pkt., SP-5-152 – Arial 24 pkt. W niektórych zadaniach przeredagowano polecenia, a rysunki zastąpiono szczegółowymi opisami. Uproszczono zapisy w tabelach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. Wyraźnie oddzielono od siebie wiązki zadań do poszczególnych tekstów.

Tabela 25. Wyniki uczniów słabowidzących (SP-4-152, SP-5-152)– parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
17	15	100	63	41	61	22

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

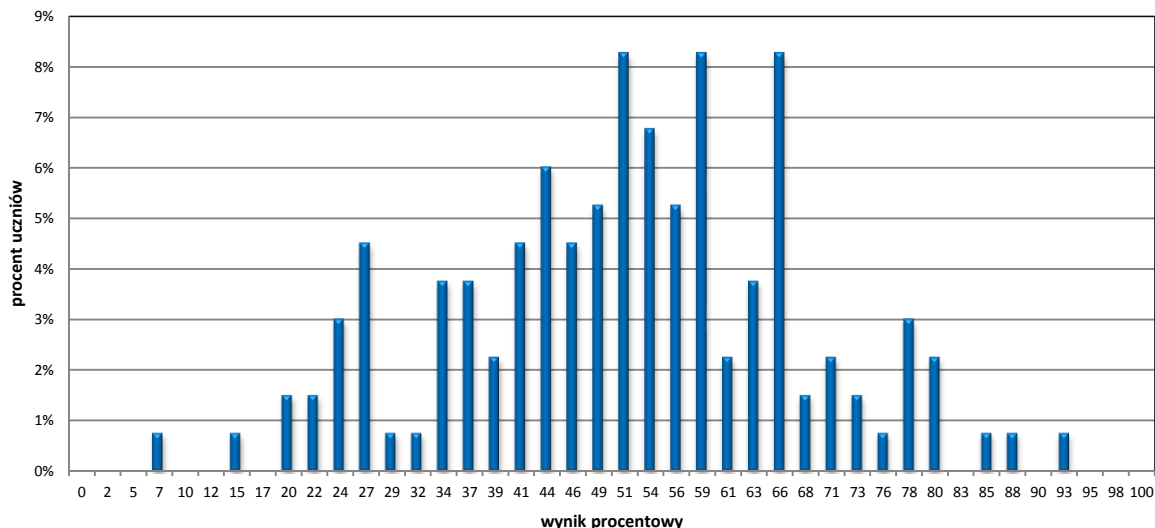
Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania w arkuszu dostosowanym do ich dysfunkcji (SP-7-152). Arkusz składał się z 27 zadań, w tym 13 zadań z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwartych) i 14 z matematyki (11 zamkniętych i 3 otwartych). Do sprawdzenia umiejętności polonistycznych wykorzystano tekst publicystyczny z kontekstem przyrodniczym *Słoń i inne mądrale* oraz fragment komiksu. Zadania matematyczne uzupełniono rysunkami, tabelami i wykresem. Uproszczono słownictwo w poleceniach i treści zadań.

Tabela 26. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących (SP-7-152) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
21	10	95	51	12	52	27

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SP-8-152. Podstawą zadań były krótkie teksty kultury: literacki (wiersz) i popularnonaukowy, komiks, rysunki, wykres. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym uczniów. Arkusz składał się z 26 zadań, w tym 14 zadań z języka polskiego (12 zamkniętych i 2 otwartych) i 12 z matematyki (10 zamkniętych i 2 otwartych). Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 41 punktów.

Wykres 13. Rozkład wyników uczniów (SP-8-152)

Tabela 27. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim (SP-8-152) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
133	7	93	51	-	51	16

Wyniki uczniów piszących sprawdzian w języku litewskim

W 2015 roku do sprawdzianu w języku litewskim przystąpiło 30 uczniów ze szkół, w których nauka odbywa się w języku mniejszości narodowej. Rozwiązywali oni zadania z arkusza standardowego, w którym zadania matematyczne zostały przetłumaczone na język litewski (SP-L1-152).

Tabela 28. Wyniki uczniów piszących sprawdzian w języku litewskim (SP-L1-152) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
30	34	90	61	78	61	17

Informacja dotycząca uczniów piszących sprawdzian w języku ukraińskim

W 2015 roku do sprawdzianu w języku ukraińskim przystąpił 1 uczeń.

II. CZĘŚĆ DRUGA

Język angielski

1. Opis arkusza standardowego (SA-1-152)

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla II etapu edukacyjnego w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (15 zadań), rozumienie tekstów pisanych (11 zadań), znajomość funkcji językowych (8 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań).

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym (SA-1-152)

Liczba uczniów		10 374
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	bez dysleksji rozwojowej	9 051
	z dysleksją rozwojową	1 323
	dziewczeta	5 120
	chłopcy	5 254
	ze szkół na wsi	3 613
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1 966
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 297
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	2 498
	ze szkół publicznych	9 908
	ze szkół niepublicznych	466

Ze sprawdzianu z języka angielskiego zwolniono 106 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	52
	słabowidzący i niewidomi	18
	słabosłyszący i niesłyszący	21
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	126
	Ogółem	217

3. Przebieg sprawdzianu

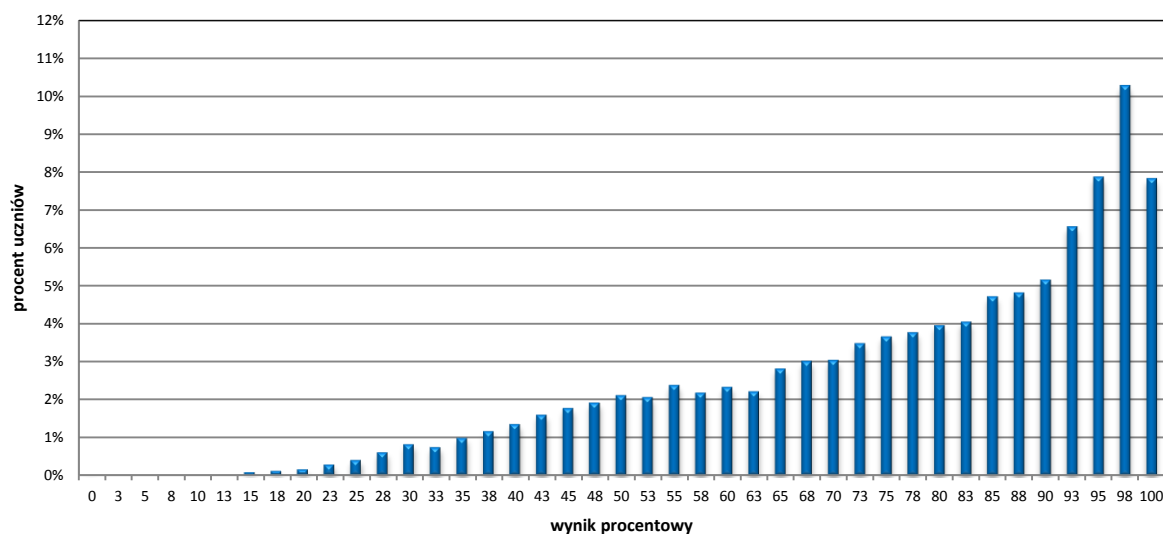
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu sprawdzianu

Termin sprawdzianu		1 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania sprawdzianu		45 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 70 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		374	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		42	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu sprawdzianu	0
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu	0
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku	0
inne (np. złe samopoczucie)			0
Liczba wglądów ¹ (§ 50)		2	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562 ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów (SA-1-152)

Tabela 4. Wyniki uczniów (SA-1-152) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
10 374	0	100	83	98	77	20

Wyniki uczniów na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów na skali staninowej (SA-1-152)

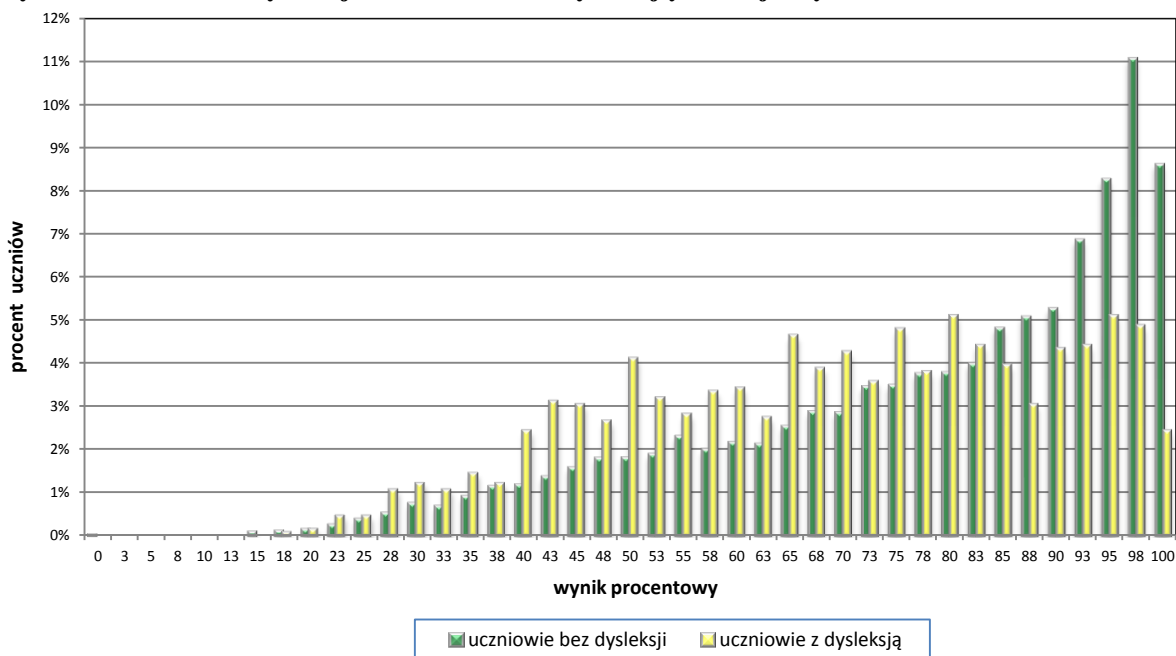
Stanin	Przedział wyników (w %)
1	0–35
2	38–48
3	50–60
4	63–75
5	78–88
6	90–95
7	98
8	100
9	

Średnie wyniki szkół² na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej (SA-1-152)

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	18–59
2	60–64
3	65–69
4	74–78
5	79–82
6	83–86
7	87–91
8	81–87
9	92–100

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

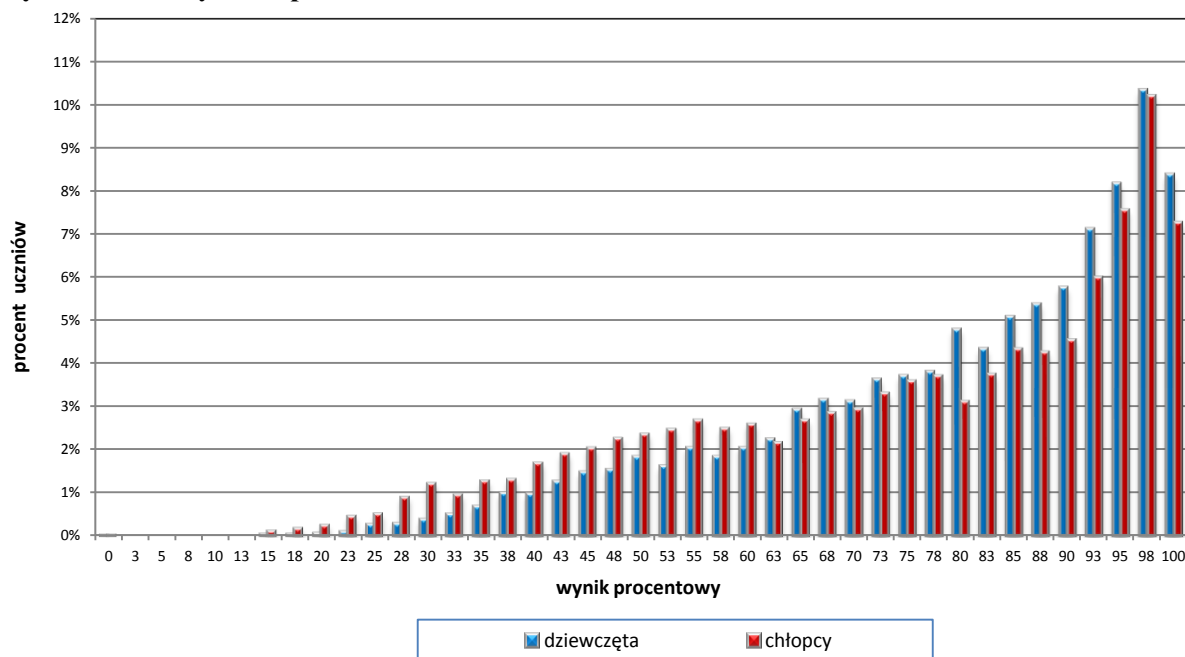
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową (SA-1-152)

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową (SA-1-152) – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	9 051	0	100	83	98	78	20
Uczniowie z dysleksją rozwojową	1 323	18	100	70	80	69	20

² Ilekroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do sprawdzianu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z zestawu SA-1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców (SA-1-152)

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców (SA-1-152) – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	5 120	0	100	85	98	79	18
Chłopcy	5 254	0	100	80	98	75	21

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły (SA-1-152) – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	3 613	15	100	75	98	72	20
Miasto do 20 tys. mieszkańców	1 966	0	100	80	98	75	20
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 297	15	100	85	98	78	20
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	2 498	15	100	90	98	84	17

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych (SA-1-152) – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	9 908	0	100	83	98	77	20
Szkoła niepubliczna	466	20	100	93	100	83	19

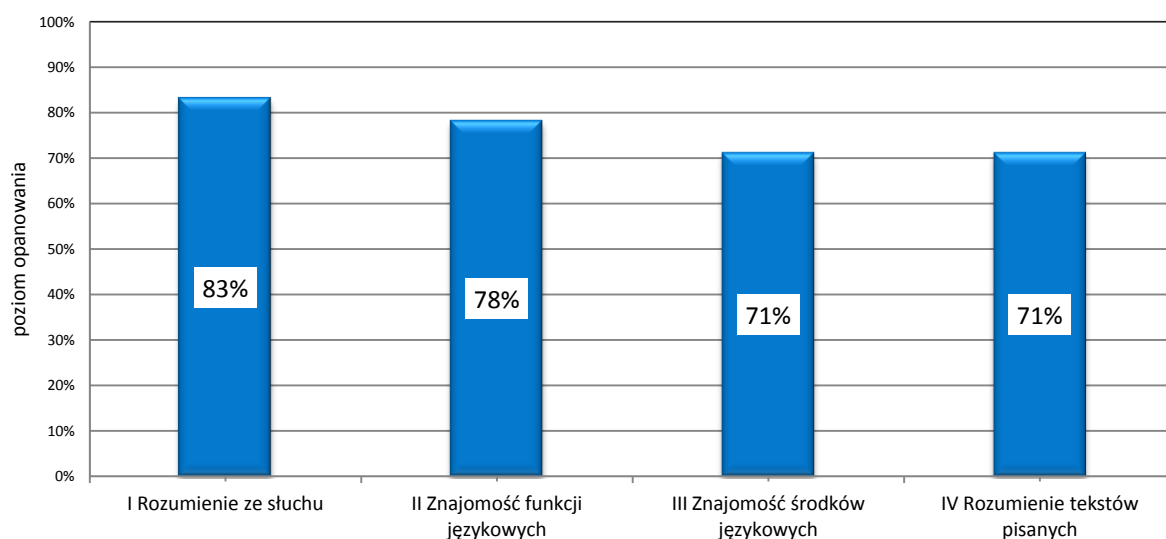
Poziom wykonania zadań

Tabela 11. Poziom wykonania zadań (SA-1-152)

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.5) Uczeń rozumie intencje rozmówców.	93
	1.2.	2.3) Uczeń rozumie ogólny sens prostego tekstu.	86
	1.3.	2.5) Uczeń rozumie intencje rozmówców.	92
	2.1.	2.6) Uczeń rozpoznaje rodzaje sytuacji komunikacyjnych.	77
	2.2.		70
	2.3.		69
	3.1.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	85
	3.2.		91
	3.3.		87
	3.4.		86
	4.1.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	75
	4.2.		58
	4.3.		91
	4.4.		90
	4.5.	2.1) Uczeń reaguje na polecenia.	90
IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	5.1.	6.5) Uczeń prosi o informacje.	60
	5.2.	(I etap edukacyjny) 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów [...].	73
	5.3.	6.3) Uczeń podaje swoje upodobania.	73
	6.1.	6.4) Uczeń mówi, co posiada [...].	82
	6.2.	6.1) Uczeń przedstawia [...] członków swojej rodziny.	83
	6.3.	6.6) Uczeń wyraża swoje emocje.	94
	6.4.	(I etap edukacyjny) 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi [...].	82
	6.5.	(I etap edukacyjny) 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi [...].	76

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	96
	7.2.		85
	7.3.		93
	8.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	58
	8.2.		55
	8.3.		39
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	9.1.	3.1) Uczeń rozumie ogólny sens tekstu.	68
	9.2.		82
	9.3.		83
	10.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	75
	10.2.		59
	10.3.		74
	10.4.		56
	11.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	73
	11.2.		72
	11.3.		79
11.4.	69		

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności (SA-1-152)

Komentarz

Szóstoklasiści przystępujący do sprawdzianu w 2015 r. po raz pierwszy rozwiązywali zadania sprawdzające znajomość języka obcego nowożytnego. Zadania te sprawdzały opanowanie umiejętności językowych w zakresie następujących obszarów:

- rozumienie ze słuchu
- znajomość funkcji językowych
- znajomość środków językowych
- rozumienie tekstów pisanych.

Za rozwiązanie wszystkich zadań w tegorocznym sprawdzianie z języka angielskiego uczniowie w województwie podlaskim uzyskali średnio 77% punktów. Szóstoklasiści najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozumienia ze słuchu, za które otrzymali średnio 83% punktów. Podobnie wysoki wynik (78% punktów) uzyskali za zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych. Nieco większym wyzwaniem okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych oraz umiejętność rozumienia tekstów pisanych, za które uczniowie uzyskali 71% punktów.

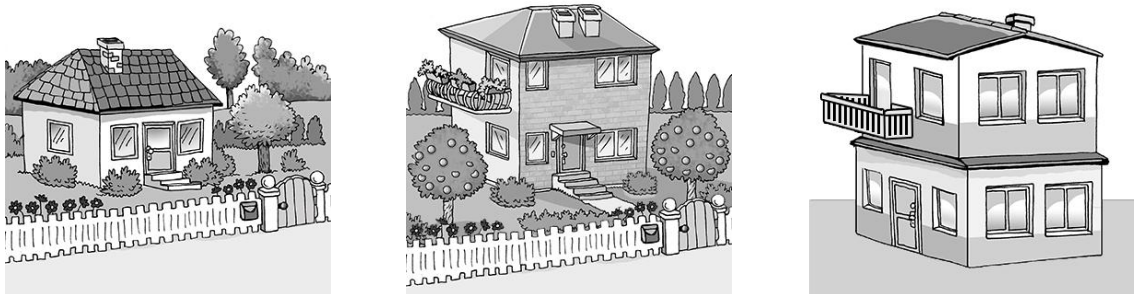
Poniżej zamieszczona jest krótka analiza wyników sprawdzianu z języka angielskiego, której celem jest przedstawienie mocnych i słabych stron szóstoklasistów oraz wskazanie potencjalnych przyczyn trudności, jakie pojawiły się podczas rozwiązywania zadań w tegorocznym sprawdzianie.

Pierwszą grupę zadań, z którymi zmierzyli się zdający podczas sprawdzianu, stanowiły zadania z obszaru rozumienia ze słuchu. Analiza wyników wskazuje, że uczniowie najlepiej poradzili sobie z jednostkami sprawdzającymi umiejętność ogólnego rozumienia ze słuchu, w tym rozumienia intencji rozmówców (jednostki 1.1. i 1.3.) lub ogólnego sensu prostego tekstu (jednostka 1.2.) oraz reagowania na polecenia (jednostka 4.5.). W zadaniach tych uczniowie osiągnęli wyniki w przedziale od 86% do 93% punktów. Nawet uczniowie, których wynik za cały sprawdzian był stosunkowo niski, opanowali te umiejętności w zadowalającym stopniu. Dość dobrze szóstoklasiści poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozpoznawania rodzajów sytuacji komunikacyjnych (zadania cząstkowe 2.1.–2.3.), w których średnie wyniki mieszczą się w przedziale od 69% do 77% punktów. Większe zróżnicowanie wyników wystąpiło wśród zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania prostych informacji szczegółowych. W tych zadaniach uczniowie uzyskali wyniki mieszczące się w przedziale od 58% do 91% punktów.

Przyjrzyjmy się dwóm zadaniom, które sprawdzały tę umiejętność.

4.3. W którym domu mieszka dziewczynka?

A. B. C.

Transkrypcja:

Dziewczynka: This is a photo of our new house. I'm very happy because the house has a big garden and I can play with my dog there. My room is upstairs. It's got a balcony, so in summer I can sit there and read.

Zadanie cząstkowe 4.3. okazało się najłatwiejsze w całym zadaniu 4. 91% zdających wyszukało w tekście szczegóły odróżniające dom, w którym mieszka dziewczynka, od pozostałych domów i poprawnie wybrało rysunek **B**. Aby udzielić poprawnej odpowiedzi, należało wyszukać fragmenty tekstu mówiące o tym, że dom ma ogród (*The house has a big garden.*) i jest piętrowy (*My room is upstairs.*). Dodatkową informacją pomocniczą była wzmianka, że dom ma balkon (*It's got a balcony.*). Ponadto, tekst ten nie zawierał zbyt wielu szczegółów, a zawarte w nim struktury i słownictwo były przez zdających utrwalane od samego początku nauki języka angielskiego i dobrze im znane. Występowały tu głównie czasowniki *być* i *mieć* w prostych zdaniach twierdzących, które uczniowie poznają już w I etapie edukacyjnym i utrwalają ich użycie w II etapie edukacyjnym.

Dużo trudniejsze okazało się zadanie 4.2. sprawdzające tę samą umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych w tekście słuchanym. O trudności tego zadania świadczy fakt, że tylko 58% uczniów wybrało poprawną odpowiedź **B**.

4.2. O której godzinie klasa ma rozpocząć jutro lekcje?A. B. C. **Transkrypcja:**

Kobieta: Class, can I have your attention please? Tomorrow you won't have Maths at eight o'clock because your teacher is ill. You'll only have English at nine o'clock. Later, at 10 o'clock we're going to the theatre. Please, remember to wear something smart.

Duża liczba uczniów wybrała niepoprawną odpowiedź A., czyli godzinę ósmą. Może to wynikać z faktu, że zdający prawdopodobnie kierowali się tylko godzinami usłyszczanymi w tekście, a godzina ósma została w tekście wspomniana jako pierwsza. Ponadto, zdający mogli sugerować się tym, że jest to typowa dla nich sama godzina rozpoczęcia lekcji w szkole. Wynika z tego, że nie zrozumieli kontekstu, w którym pojawiły się poszczególne godziny. Prawdopodobnie duża liczba zdających nie zrozumiała odniesienia do przyszłości w formie przeczącej, z którego wynikało, że jutro o godzinie ósmej nie będzie lekcji (*You won't have maths.*), ponieważ nauczyciel jest chory (*...because your teacher is ill*). Tak więc trudność w tym zadaniu, w porównaniu do innych zadań sprawdzających tę samą umiejętność, mogły stanowić struktury gramatyczne pojawiające się w nagraniu (formy wyrażania przyszłości użyte zarówno w zdaniach twierdzących jak i przeczących) oraz konieczność

połączenia kilku informacji zawartych w tekście i wyciągnięcia z nich wniosku, o której rozpoczną się lekcje.

Kolejną grupę zadań, z którą zmierzili się szóstoklasiści podczas sprawdzianu, stanowiły zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych (zadania 5. i 6.). W zadaniach tych uczniowie uzyskali wysoki średni wynik 78% punktów. Uczniowie znacznie lepiej poradzili sobie z zadaniem 6. (średni wynik 84% punktów) niż z zadaniem 5. (średni wynik 69% punktów). Jednym z powodów wysokiego wyniku uzyskanego przez uczniów w zadaniu 6. może być fakt, że opis sytuacji, do których uczniowie mieli wybrać właściwą reakcję, był sformułowany w języku polskim i uczniowie nie mieli problemów z właściwym zrozumieniem sytuacji, na którą mieli zareagować. Co za tym idzie, prawdopodobieństwo doboru niewłaściwej reakcji było znacznie mniejsze.

Najtrudniejszym wśród zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych okazało się zadanie 5.1. Poprawnej odpowiedzi udzieliło tylko 60% zdających.

5.1. A

A. Excuse me, how can I get to the museum?

B. Excuse me, what time does the museum open?

C. Excuse me, what museum is it?

W zadaniu tym uczniowie mieli wywnioskować z odpowiedzi kobiety, jakie pytanie zadał jej mężczyzna. Aby udzielić poprawnej odpowiedzi, należało zrozumieć pierwszą część wypowiedzi kobiety, zawierającą jeden z typowych zwrotów używanych w celu wskazania drogi (*Turn left.*) i na tej podstawie stwierdzić, że pytanie mężczyzny dotyczy drogi do muzeum, a nie rodzaju muzeum, bądź godziny jego otwarcia. Uczniowie, którzy wybrali niewłaściwe pytanie, prawdopodobnie nie znali zarówno podstawowych zwrotów używanych do wskazywania drogi, jak i typowego sposobu zapytania o drogę (*How can I get to the museum?*). Dodatkową trudnością w tym zadaniu mogło być to, że zdający mieli uzupełnić rozmowę pytaniem, a nie zareagować na zadane pytanie.

Największym wyzwaniem dla tegorocznych szóstoklasistów były zadania sprawdzające znajomość środków językowych (zadania 7. i 8.) oraz umiejętność rozumienia tekstów pisanych (zadania 9.–11.).

Porównując wyniki zadań sprawdzających znajomość środków językowych, obserwujemy dużą różnicę pomiędzy wynikiem osiągniętym przez szóstoklasistów w zadaniu 7. (średni wynik 91%), a wynikiem w zadaniu 8. (średni wynik 50%). Na podstawie analizy wyników można stwierdzić, że uczniowie wykazali się lepszą znajomością środków językowych w zadaniach opartych na materiale ilustracyjnym (zadanie 7.), niż w zadaniach opartych na tekście (zadanie 8.).

A. cold	B. making	C. skating	D. ski	E. snow	F. tired
---------	-----------	------------	--------	---------	----------

Hi there! Look out of the window. Winter is back. There's a lot of **8.1. E** outside. The trees, houses and streets are all white. But it's not too **8.2. A** today. We can make a big snowman or go **8.3. C** on the new ice-rink near the school!

Zadanie 8. wymagało od uczniów uzupełnienia luk w tekście odpowiednimi słowami z ramki. Można przypuszczać, że błędny dobór słów do luk w tekście spowodowany był zarówno nieznaną znajomością słownictwa dotyczącego zjawisk pogodowych związanych z zimą i sposobami spędzania czasu o tej porze roku, jak i brakiem zrozumienia kontekstu, w jakim te słowa miały być użyte. Najwyższe wyniki uczniowie uzyskali w zadaniu 8.1. 58% zdających właściwie zinterpretowało kontekst wypowiedzi, z którego wynika, że wróciła zima i wszystkie drzewa, domy i ulice są białe (*Winter is back. The trees, houses and streets are all white.*) i poprawnie uzupełniło lukę słowem *śnieg* (*snow*). Najwięcej problemów sprawiło uczniom dobranie odpowiedniego słowa do luki 8.3. Poprawnie rozwiązało to zadanie 39% uczniów. W tym konkretnym przypadku ważne było nie tylko dobranie słowa pasującego do kontekstu znaczeniowo, ale również pod względem formy gramatycznej. Duża liczba uczniów, wybierając błędną odpowiedź D., prawdopodobnie kierowała się wyłącznie znaczeniem słowa, które logicznie mogłoby uzupełniać lukę, a nie zwróciła uwagi na występujący w jej kontekście czasownik *go*, po którym wymagane jest użycie formy gerundialnej (*go skating*) a nie bezokolicznikowej (*go ~~ski~~*).

Analiza zadań 7. i 8. pozwala dopatrywać się prawdopodobnej przyczyny trudności zadania 8. między innymi w liczbie opcji, spośród których uczeń dobierał właściwe odpowiedzi – w zadaniu 7. wybór był bardziej ograniczony. Ponadto, zadanie 8. oparte było na kilkudzaniowym tekście, tworzącym spójną i logiczną całość, wymagającym od zdającego zrozumienia ogólnej treści, ale i szczegółów. Natomiast w zadaniu 7. zdający koncentruje się jedynie na rozumieniu pojedynczych, niepowiązanych ze sobą zdań. Okazuje się, że zdającym łatwiej jest skoncentrować się osobno na każdym ze zdań, które odnoszą się do konkretnego elementu obrazka, niż wczytać się w kilkudzaniowy tekst. Ponadto, zadanie 7. nie wymaga od zdającego zastanawiania się nad poprawnością gramatyczną wybieranych opcji odpowiedzi, a jedynie wybrania spośród podanych, poprawnych językowo odpowiedzi tej, która jest zgodna z treścią ilustracji.

W zadaniach 9.–11., sprawdzających różne umiejętności rozumienia tekstów pisanych, uzyskane przez uczniów wyniki mieszczą się w przedziale od 56% do 83% punktów za poszczególne jednostki.

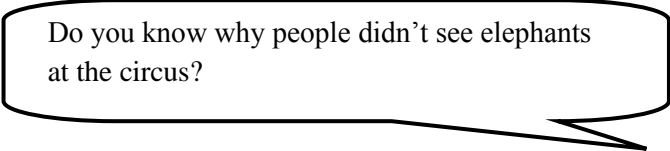
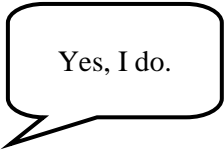
W zadaniu 9. (średni wynik 77%) sprawdzającym umiejętność z zakresu rozumienia ogólnego sensu tekstu można zauważyć, że zdający uzyskali bardzo wysoki wynik za rozwiązanie jednostek 9.2. i 9.3. (odpowiednio 82% i 83%), natomiast gorzej poradzili sobie z zadaniem cząstkowym 9.1.

A. a cinema	B. a concert	C. a match	D. a shop
--------------------	---------------------	-------------------	------------------

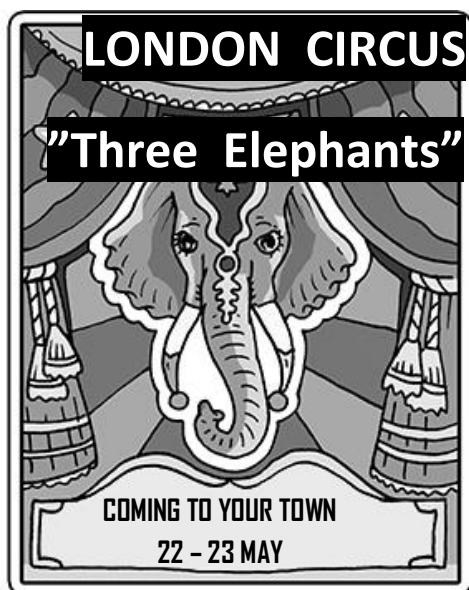
<p>9.1. It was a wonderful day. A lot of people came. Our team played very well. We won. John Brown was the best footballer. He scored two goals. The winners got cinema tickets as a prize.</p>
<p>This text is about C.</p>

W przedstawionym powyżej zadaniu uczniowie mieli dopasować do podanego tekstu właściwy temat. 68% zdających prawidłowo zdecydowało, że tematem tekstu jest mecz (odpowieź C.). Aby udzielić poprawnej odpowiedzi, należało zrozumieć następujące fragmenty tekstu: *our team played very well, best footballer, scored two goals*. Zdający, którzy dokonali błędnego wyboru, wskazywali głównie odpowiedź A. *a cinema (kino)*. Prawdopodobnie kierowali się wyłącznie pojawieniem się w tekście wyrażenia *cinema tickets* i nie zwrócili uwagi na kontekst, w którym słowo *cinema* zostało użyte. Słowo to występuje tu w roli przymiotnika określającego bilety, jakie drużyna dostała w nagrodę za wygrany mecz (*The winners got cinema tickets as a prize.*), ale tematem tekstu nie jest kino.

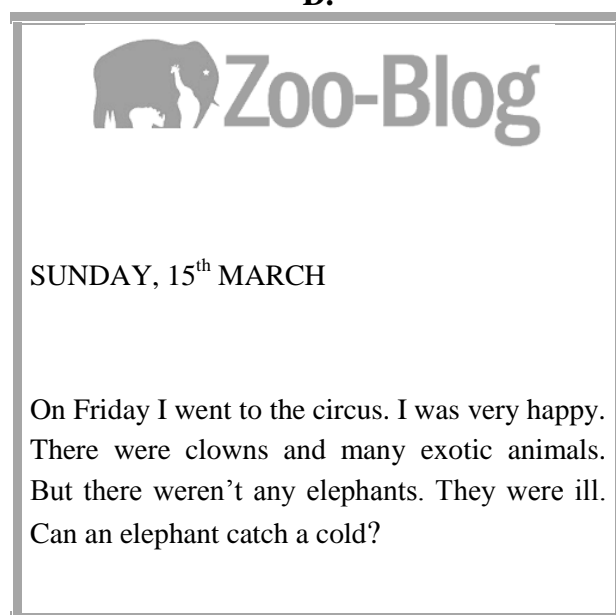
Porównywalny średni wynik (72%) zdający uzyskali w zadaniu 11. Natomiast nieco większym wyzwaniem okazało się zadanie 10., które sprawdzało tę samą umiejętność (średni wynik 66%). Zdający dobrze poradzili sobie z większością jednostek w tym zadaniu, sprawdzających umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych, jednak wśród nich pojawiło się jedno zadanie cząstkowe (10.4.), które okazało się znacznie trudniejsze od pozostałych.

Tata pyta:	Lucy odpowiada:	Z którego tekstu Lucy dowiedziała się o tym?
 <p>Do you know why people didn't see elephants at the circus?</p>	 <p>Yes, I do.</p>	<p>10.4. ☒ D</p>

B.

D.

W zadaniu tym tylko 56% zdających wybrało poprawną odpowiedź **D**. Był to wpis na blogu informujący, że słonie nie pojawiły się w pokazie cyrkowym z powodu choroby (*But there weren't any elephants. They were ill.*). Duża liczba zdających wybrała jednak odpowiedź B., czyli plakat zapraszający na pokaz cyrkowy, mimo że nie było tam żadnej informacji o tym, że słonie nie pojawią się w pokazie. Wynikało to prawdopodobnie z faktu, że zdający nie zrozumieli pytania, zasugerowali się jedynie pojawieniem się słów *elephants* i *circus*, które występowały zarówno w pytaniu, jak i na plakacie. Prawdopodobnie nie zwrócili również uwagi na zaimek pytający *why*, wymagający wybrania tekstu, w którym była informacja o powodzie niepojawienia się słoni.

Wnioski i rekomendacje

Powyższa analiza wyników sprawdzianu pozwala wyodrębnić zagadnienia, na które warto zwrócić baczniejszą uwagę w trosce o sukces egzaminacyjny uczniów przystępujących do drugiej części sprawdzianu:

❖ **rozwijanie umiejętności rozumienia tekstów pisanych.** Osiągnięcie najwyższych wyników na sprawdzianie zależy w dużej mierze od dobrze rozwiniętej umiejętności czytania różnego typu tekstów użytkowych.

❖ **rozwijanie umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych, zarówno w tekście pisanym, jak i słuchanym.** Istotne jest, aby uczniowie uważnie czytali polecenia i nie podejmowali decyzji o wyborze odpowiedzi zbyt pochopnie, nie przeczytawszy bądź wysłuchawszy każdego tekstu do końca. Wybierając odpowiedź, uczniowie dość często sugerują się też kolejnością, w jakiej informacje pojawiają się w tekście do zadania, bądź dokonują wyboru, skupiając się na pojedynczych słowach występujących w zadaniu i tekście, zamiast starać się zrozumieć informację, jaką dany fragment tekstu przekazuje.

❖ **rozwijanie umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających znajomość środków językowych, w szczególności zadań opartych na tekście.** Wskazane jest, aby rozwiązywanie takich zadań podzielić na dwa etapy. Najpierw zapoznać się z całym tekstem, zrozumieć jego ogólny sens, zastanowić się, jakich informacji w nim brakuje i w ten sposób dokonać wstępnej selekcji słów, które logicznie mogłyby pasować do danej luki. W drugiej kolejności dopiero przeprowadzić ostateczną selekcję, rozważając, które z branych pod uwagę opcji uzupełnienia luk pasują do nich również pod względem gramatycznym (np. zgodność liczby, stopnia przymiotnika, formy czasownika, zaimka).

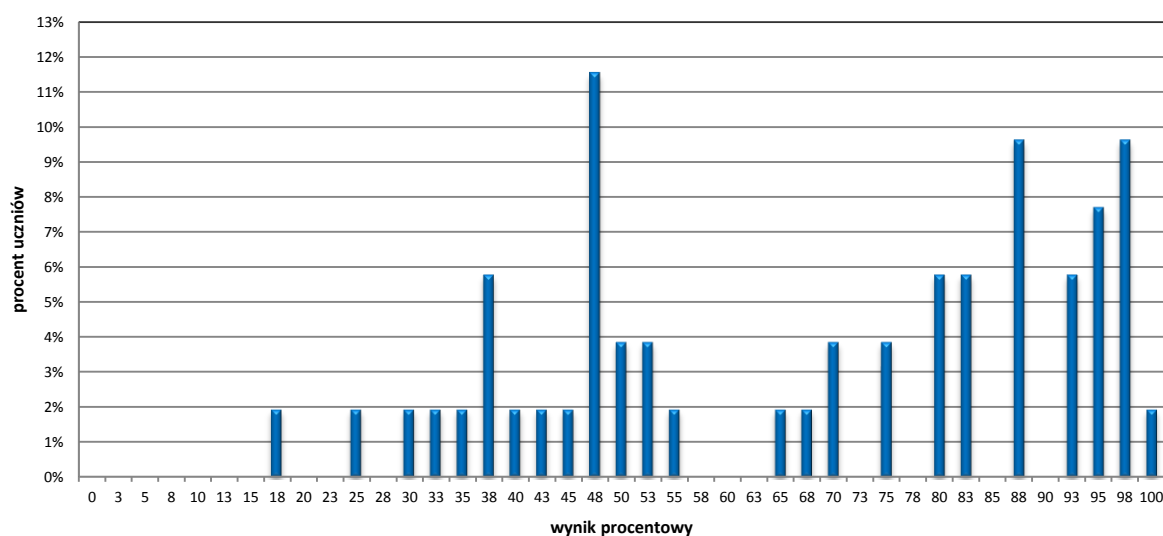
❖ **rozwijanie umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych.** Szczególnie trudne, zwłaszcza dla uczniów, którzy uzyskali najniższe wyniki, są te zadania, w których sytuacja wymagająca reakcji opisana jest w języku angielskim. Pomocna w przezwycięzeniu tego typu trudności będzie z pewnością jak najczęstsza interakcja w języku angielskim w klasie, co pozwoli na ćwiczenie reagowania językowego w typowych sytuacjach życia codziennego.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (SA-2-152), został przygotowany na podstawie arkusza SA-1-152 zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. W związku z wydłużonym czasem trwania egzaminu na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Przy każdym zadaniu umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Wykres 5. Rozkład wyników uczniów (SA-2-152)

Tabela 12. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (SA-2-152) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
52	18	100	73	48	68	24

Opis arkusza dla uczniów słabowidzących

Arkusze dla uczniów słabowidzących (SA-4-152, SA-5-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: SA-4-152 – Arial 16 pkt, SA-5-152 – Arial 24 pkt. W arkuszu SA-5-152 materiał ikonograficzny został dodatkowo opisany. Na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie.

Wyniki uczniów słabowidzących

Tabela 13. Wyniki uczniów słabowidzących (SA-4-152, SA-5-152) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
18	28	100	70	43	66	24

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SA-7-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 9 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz znajomość funkcji językowych.

Wyniki uczniów słabosłyszących i niesłyszących

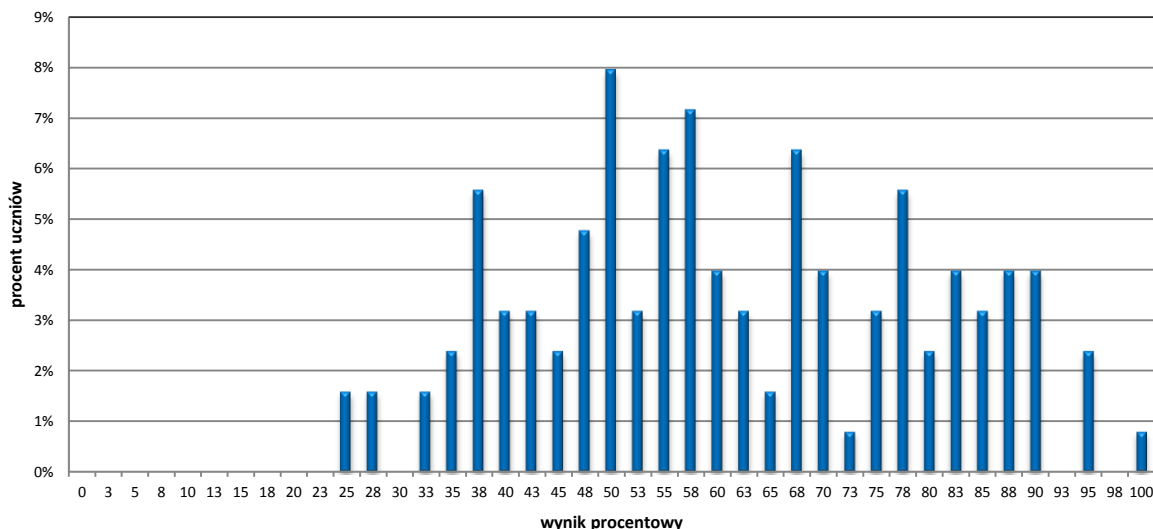
Tabela 14. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących (SA-7-152) – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
21	43	100	83	90	79	19

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SA-8-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 16 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Wykres 6. Rozkład wyników uczniów (SA-8-152)

Tabela 15. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim (SA-8-152)
– parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
126	25	100	58	50	61	18

Język rosyjski

1. Opis arkusza standardowego (SR-1-152)

Arkusz standardowy zawierał 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla II etapu edukacyjnego w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (15 zadań), rozumienie tekstów pisanych (11 zadań), znajomość funkcji językowych (8 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań).

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym (SR-1-152)

Liczba uczniów		39
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	bez dysleksji rozwojowej	36
	z dysleksją rozwojową	3
	dziewczeta	24
	chłopcy	15
	ze szkół na wsi	22
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	4
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	13
	ze szkół publicznych	17
	ze szkół niepublicznych	22

Ze sprawdzianu z języka rosyjskiego zwolniono 9 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący i niewidomi	0
	słabosłyszący i niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	4
	Ogółem	4

3. Przebieg sprawdzianu

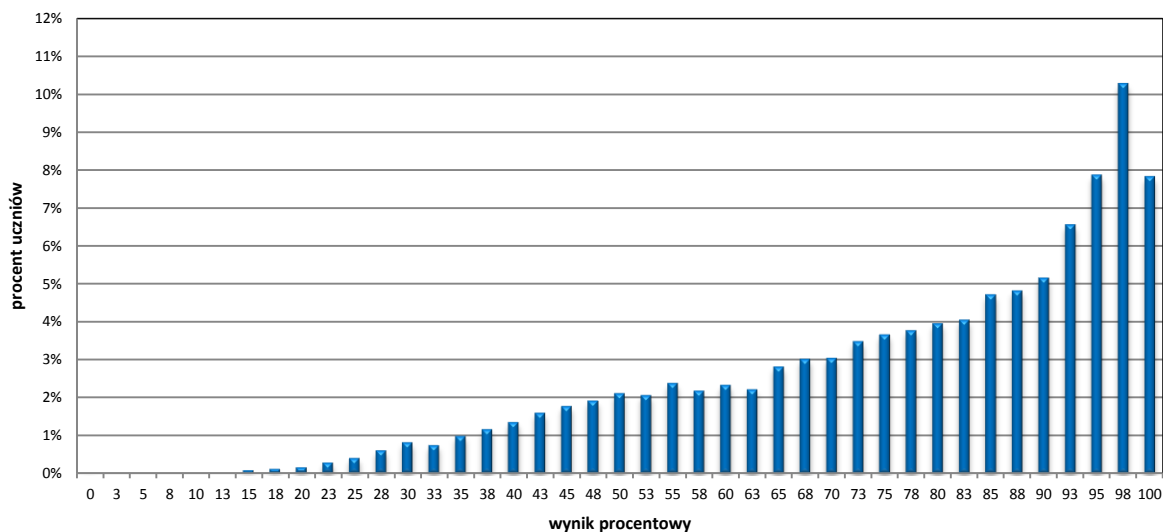
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu sprawdzianu

Termin sprawdzianu		1 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania sprawdzianu		45 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 70 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		6	
Liczba obserwatorów ³ (§ 143)		0	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym uczniom	0
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku	0
inne (np. złe samopoczucie)			0
Liczba wglądów ¹ (§ 50)		0	

³ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, z późn. zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów (SR-1-152)

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne (SR-1-152)

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
39	33	100	98	98	94	12

W województwie podlaskim do sprawdzianu przystąpiło:

- z języka niemieckiego – 3 zdających;
- z języka włoskiego – 1 zdający.

Komentarz dotyczący osiągnięć uczniów w kraju z języka rosyjskiego, języka niemieckiego i języka włoskiego, wraz z wnioskami i rekomendacjami, znajduje się w sprawozdaniu Centralnej Komisji Egzaminacyjnej *Osiągnięcia uczniów kończących szkołę podstawową w roku 2015*.

Aneks (wyniki krajowe)

1. Liczba (odsetek) szóstoklasistów w szkołach w miejscowościach różnej wielkości

Województwo	Wieś		Miasto do 20 tys.		Miasto od 20 tys. do 100 tys.		Miasto powyżej 100 tys.	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
dolnośląskie	6 813	30,4	4 538	20,3	4 885	21,8	6 167	27,5
kujawsko-pomorskie	7 294	40,1	3 622	19,9	2 054	11,3	5 200	28,6
lubelskie	10 190	53,3	2 102	11,0	4 040	21,1	2 770	14,5
lubuskie	2 541	29,7	2 815	32,9	1 146	13,4	2 046	23,9
łódzkie	8 279	39,4	2 187	10,4	5 701	27,1	4 871	23,2
małopolskie	17 683	55,9	3 646	11,5	3 836	12,1	6 443	20,4
mazowieckie	17 998	36,6	6 101	12,4	8 496	17,3	16 544	33,7
opolskie	3 326	42,7	1 793	23,0	1 744	22,4	918	11,8
podkarpackie	11 958	59,6	2 574	12,8	4 006	20,0	1 509	7,5
podlaskie	3 614	34,8	1 957	18,8	2 300	22,1	2 514	24,2
pomorskie	8 227	38,2	2 967	13,8	4 852	22,5	5 505	25,5
śląskie	9 516	26,1	2 591	7,1	8 301	22,8	16 007	44,0
świętokrzyskie	6 058	55,0	1 836	16,7	1 577	14,3	1 538	14,0
warmińsko-mazurskie	4 908	37,2	3 231	24,5	2 542	19,3	2 502	19,0
wielkopolskie	13 764	42,2	6 999	21,5	6 780	20,8	5 073	15,6
zachodniopomorskie	3 777	27,0	3 700	26,4	2 900	20,7	3 630	25,9
POLSKA	135 946	40,3	52 659	15,6	65 160	19,3	83 237	24,7

2. Liczba (odsetek) szóstoklasistów w szkołach publicznych i szkołach niepublicznych

Województwo	Uczniowie szkół publicznych		Uczniowie szkół niepublicznych	
	liczba	procent	liczba	procent
dolnośląskie	21 873	97,6	530	2,4
kujawsko-pomorskie	17 738	97,6	432	2,4
lubelskie	18 757	98,2	345	1,8
lubuskie	8 245	96,5	303	3,5
łódzkie	20 458	97,2	580	2,8
małopolskie	30 871	97,7	737	2,3
mazowieckie	46 401	94,4	2 738	5,6
opolskie	7 529	96,8	252	3,2
podkarpackie	19 743	98,5	304	1,5
podlaskie	9 915	95,5	470	4,5
pomorskie	20 758	96,3	793	3,7
śląskie	35 330	97,0	1 085	3,0
świętokrzyskie	10 805	98,1	204	1,9
warmińsko-mazurskie	12 789	97,0	394	3,0
wielkopolskie	31 556	96,8	1 060	3,2
zachodniopomorskie	13 609	97,2	398	2,8
POLSKA	326 377	96,8	10 625	3,2

3. Odsetek uczniów z dysleksją rozwojową na sprawdzianach w latach 2010–2015

Województwo	2010	2011	2012	2013	2014	2015
dolnośląskie	8,2	8,1	9,8	10,5	11,0	11,4
kujawsko-pomorskie	9,3	10,2	10,1	11,2	12,2	12,1
lubelskie	9,7	10,0	10,5	11,0	12,2	13,2
lubuskie	7,9	9,2	10,1	11,9	12,8	14,9
łódzkie	8,9	9,9	10,6	11,0	12,1	11,9
małopolskie	10,5	11,0	12,5	13,2	14,4	15,4
mazowieckie	12,6	13,4	14,6	16,4	16,8	16,7
opolskie	5,9	6,2	8,0	8,3	9,2	10,0
podkarpackie	6,0	6,9	8,1	9,5	10,6	11,0
podlaskie	9,4	10,0	11,3	12,1	13,1	12,8
pomorskie	15,2	15,8	16,8	17,3	18,2	18,4
śląskie	6,2	6,4	7,9	8,8	10,0	10,8
świętokrzyskie	6,7	7,1	8,3	10,0	11,5	11,7
warmińsko-mazurskie	10,5	10,9	11,9	11,9	14,2	15,0
wielkopolskie	6,0	6,4	7,0	7,7	8,4	8,6
zachodniopomorskie	9,4	10,5	11,7	12,4	12,5	13,5
POLSKA	9,1	9,7	10,8	11,7	12,7	13,1

4. Liczba (odsetek) szkół w miejscowościach różnej wielkości

Województwo	Wieś		Miasto do 20 tys.		Miasto od 20 tys. do 100 tys.		Miasto powyżej 100 tys.	
	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent	liczba	procent
dolnośląskie	362	52,4	105	15,2	93	13,5	131	19,0
kujawsko-pomorskie	408	67,1	67	11,0	33	5,4	100	16,4
lubelskie	714	81,8	47	5,4	67	7,7	45	5,2
lubuskie	158	57,0	54	19,5	26	9,4	39	14,1
łódzkie	490	65,2	46	6,1	99	13,2	117	15,6
małopolskie	1006	76,3	78	5,9	83	6,3	152	11,5
mazowieckie	986	64,4	109	7,1	131	8,6	306	20,0
opolskie	240	69,4	45	13,0	39	11,3	22	6,4
podkarpackie	781	81,6	62	6,5	85	8,9	29	3,0
podlaskie	255	68,2	40	10,7	35	9,4	44	11,8
pomorskie	379	61,6	52	8,5	69	11,2	115	18,7
śląskie	468	41,6	77	6,9	198	17,6	381	33,9
świętokrzyskie	391	78,0	40	8,0	40	8,0	30	6,0
warmińsko-mazurskie	326	70,1	61	13,1	37	8,0	41	8,8
wielkopolskie	719	68,2	115	10,9	107	10,2	113	10,7
zachodniopomorskie	240	55,2	74	17,0	50	11,5	71	16,3
POLSKA	7923	66,5	1072	9,0	1192	10,0	1736	14,6

5. Liczba laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim z jednego z grupy przedmiotów objętych sprawdzianem, zwolnionych z danej części sprawdzianu w 2015 r. na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu odpowiednio laureata lub finalisty, otrzymujących zaświadczenie o uzyskaniu z tej części sprawdzianu najwyższego wyniku – w kraju i województwach

5.1. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części pierwszej w kraju i województwach

Województwo	Finaliści lub laureaci olimpiad / laureaci konkursów		
	Część 1.		
	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających
dolnośląskie	22 403	47	0,21
kujawsko-pomorskie	18 170	256	1,41
lubelskie	19 102	71	0,37
lubuskie	8 548	54	0,63
łódzkie	21 038	12	0,06
małopolskie	31 608	53	0,17
mazowieckie	49 139	202	0,41
opolskie	7 781	31	0,40
podkarpackie	20 047	63	0,31
podlaskie	10 385	234	2,25
pomorskie	21 551	45	0,21
śląskie	36 415	153	0,42
świętokrzyskie	11 009	52	0,47
warmińsko-mazurskie	13 183	150	1,14
wielkopolskie	32 616	65	0,20
zachodniopomorskie	14 007	32	0,23
POLSKA	337 002	1 520	0,45

5.2. Liczba (odsetek) laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych z części drugiej w kraju i województwach

Województwo	Finaliści lub laureaci olimpiad / laureaci konkursów								
	Część 2.								
	Język angielski			Język niemiecki			Język rosyjski		
	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających	ogólna liczba zdających	liczba laureatów	procent ogólnej liczby zdających
dolnośląskie	18 222	0	0,00	4 117	0	0,00	0	0	0,00
kujawsko-pomorskie	17 630	34	0,19	514	0	0,00	0	0	0,00
lubelskie	18 902	58	0,31	143	0	0,00	58	0	0,00
lubuskie	5 510	6	0,11	2 966	6	0,20	0	0	0,00
łódzkie	20 324	17	0,08	715	9	1,26	2	0	0,00
małopolskie	31 283	19	0,06	303	0	0,00	0	0	0,00
mazowieckie	48 440	0	0,00	534	0	0,00	59	0	0,00
opolskie	7 579	60	0,79	203	2	0,99	0	0	0,00
podkarpackie	19 733	29	0,15	313	7	2,24	1	0	0,00
podlaskie	10 374	106	1,02	3	2	66,67	43	9	20,93
pomorskie	20 799	5	0,02	745	0	0,00	31	0	0,00
śląskie	36 132	0	0,00	271	0	0,00	1	0	0,00
świętokrzyskie	10 827	23	0,21	164	0	0,00	17	0	0,00
warmińsko-mazurskie	12 197	72	0,59	975	0	0,00	13	0	0,00
wielkopolskie	29 771	0	0,00	2 818	0	0,00	0	0	0,00
zachodniopomorskie	11 578	0	0,00	2 355	0	0,00	0	0	0,00
POLSKA	319 301	429	0,13	17 139	26	0,15	221	9	4,07

